ΕΤΟΣ Ζ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1/13 Φεβρουαρίου 1888 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. ΑΡ. 163.

Η ΑΓΟΡΑ ΕΝ ΔΟΜΟΚΩι ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ ἐν Δομοκῷ ἀγορά. — Γαΐτου Φαῦστος. Μετάφρ. Ἀλ. Ρ. Ῥαγκαβῆ. (Συνέχεια.) — Λόγος τοῦ καθηγητοῦ Dr. Windscheid. Μεταφρασθεὶς ὑπὸ Δημητρίου Κ. Οἰκονομίδου. — Κορυὸς Ἀφροδίτης ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λούβρου ἐν Παρισίοις. — Εὐδία μετὰ θύελλαν. Μετάφρ. τοῦ Ἀγγλικοῦ μυθιστορήματος Called back τοῦ Conway ὑπὸ τῆς ἀσπασίας Σοφίας Εὐαγ. Βαλτατζῆ. (Συνέχεια.) — Ἡ εἰκοσιπενταετηρὶς τῶν γάμων τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας. — Μελέτη ἐπὶ τῶν μέχρι τῆς Μακεδονικῆς ἐποχῆς Ἑλλήνων σοφιστῶν ὑπὸ Νικολάου Σκωτίδη. — Τὸ πρῶτον δίκροτον τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ "Τὸ Στέμμα" ἐν παραβολῇ πρὸς τὸ μεγαλείτερον θωρηκτὸν τῆς Γαλλίας "Ὁ ναύαρχος Baudin". — Οἱ μύρμηκες ὡς τροφὴ ἐν Βραζιλίᾳ. — Ἡ σύζυγος τοῦ Κοζάκου. Διήγημα. — Γενναία δωρεά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ ἐν Δομοκῷ ἀγορά. — Κορυὸς Ἀφροδίτης ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λούβρου ἐν Παρισίοις. — Ἡ εἰκοσιπενταετηρὶς τῶν γάμων τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας. — Τὸ Στέμμα καὶ ὁ ναύαρχος Baudin. — Οἱ μύρμηκες ὡς τροφὴ ἐν Βραζιλίᾳ.

Η ΕΝ ΔΟΜΟΚΩι ΑΓΟΡΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 289.)

ΤΧΟΝΤΕΣ ἀείποτε πρῶτον ἡμῶν μέλημα νὰ κοσμῶμεν τὸν "Ἑσπερον" δι' εἰκόνων, ἐθνικὴν ἐχουσῶν ὑπόθεσιν, ὅσον τοῦτο δυνατόν, θέλομεν συμπληρώσει τὰς ἤδη δημοσιευθείσας διά τινων εἰκόνων ἐκ Θεσσαλίας, τῆς νέας ἐπαρχίας, ἥτις προσηρτήθη εἰς τὸ ἡμέτερον βασίλειον, καὶ σήμερον παραθέτομεν εἰκόνα παριστῶσαν τὴν ἀγορὰν τῆς κωμοπόλεως Δομοκοῦ μετὰ τῶν ἐγχωρίων τύπων, βέβαιοι ὄντες ὅτι αἱ τοιαῦται δημοσιεύσεις μεγάλως ἐνδιαφέρουσι τοὺς ἀπανταχοῦ φιλομούσους ἡμῶν ἀναγνώστας.

Ὑψηλὰ ἐπὶ τῶν ὀροπεδίων τῆς Ὄθρυος φαίνονται αἱ λευκαὶ οἰκίαι τῆς κωμοπόλεως Δομοκοῦ. Πρὸς τὸ ὕψος τοῦτο φέρει τραχεῖα καὶ ἀνωφερὴς ὁδός, πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς ὁποίας φαίνονται οἱ λευκοὶ ἐπιτύμβιοι λίθοι νεκροταφείου τουρκικοῦ. Ὁ Δομοκὸς κεῖται ἐν ἀληθεῖ φωλεᾷ ἀετοῦ. Ἡ ὁδὸς ἣν παρέχει τῷ ἀνερχομένῳ ἀνὰ πᾶν ἧμμα φυσικὰς καλλονὰς καὶ ἀποκαλύπτει πανόραμα ἐκτεταμένον. Ὁ Δομοκὸς εἶναι ἡ ἀρχαία πόλις Θαυμακοὶ τοῦ Στράβωνος. Ὁ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἀπὸ Θερμοπυλῶν καὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Σπερχειοῦ ἐρχόμενος ὁδοιπόρος διήρχετο βαθείας φάραγγας καὶ τὰ ὀροπέδια τῆς Ὄθρυος, τοῦ μετὰ τοῦ Πηλίου συνεχομένου ὄρους, καὶ φθὰς ἐπὶ τοῦ ὕψους δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ κραυγὴν θαυμασμοῦ. Ἐκ τούτου καὶ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Θαυμακοί. Πράγματι ἡ φαντασία τοῦ ἀνθρώπου δὲν δύναται νὰ συλλάβῃ ὡραιοτέραν θέαν· ἅμα ὁ ἥλιος ἀνατέλλων ὄπισθεν τῶν ἀποτόμων κορυφῶν διασκεδάζῃ τὴν πρωϊνὴν ὁμίχλην, ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῶν βλεμμάτων ἡμῶν ὥς τις ἀπέραντος χάρτης γεωγραφικὸς ἐν ἀναγλύφῳ, ἐκτεινόμενος ἀπὸ τῆς Ὄθρυος μέχρι τῶν συνόρων τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Μακεδονίας ἐν εὐθείᾳ γραμμῇ. Μεταξὺ τῶν μελανῶν βράχων τοῦ Πίνδου, τῶν Καμβουσίων ὀρέων, τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὄσσης ἐκτείνονται αἱ εὔφοροι τῆς Θεσσαλίας πεδιάδες, ἐπὶ τῶν ὁποίων διακρίνεται πᾶν χωρίον, πᾶσα ἔπαυλις, πᾶς ῥύαξ. Πρὸς τὴν βορειο-ἀνατολικὴν γωνίαν τῆς θαυμασίας ταύτης εἰκόνος φαίνεται ἡ θέσις, ἐν ᾗ πηγάζει ὁ Πηνειὸς ποταμὸς καὶ ὀλίγον ἀπωτέρω προσβλέπουσιν ἡμᾶς ἀγρίως οἱ ἀπότομοι τῶν Μετεώρων βράχοι.

Ὁ Δομοκὸς κεῖται ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου ἐν θέσει ὀχυρωτάτῃ καὶ σχεδὸν εἰπεῖν ἀπορθήτῳ. Ἡ πόλις δὲν παρέχει τί τὸ ἀξιοθέατον, ἐξαιρέσει τῆς ἀγορᾶς, ἐν ᾗ ἡ κίνησις εἶναι ζωηροτάτη ἰδίως κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν πανηγύρεων. Ἐκεῖ βλέπει τις ὅλας τὰς διαφόρους Θεσσαλικὰς ἐνδυμασίας, διότι πανταχόθεν συρρέουσιν ἐνταῦθα οἱ πωληταὶ καὶ ἀγορασταί. Περὶ τὴν ἀγορὰν ταύτην εὑρίσκονται αἱ λιθόστρωτοι ὁδοὶ τῆς ἑλληνικῆς συνοικίας· ἡ τουρκικὴ λεγομένη συνοικία ἔκειτο εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς πόλεως.

ΓΑΪΤΟΥ

Φ Α Ὺ Σ Τ Ο Σ.

Ὑπὸ Ἀλ. Ρ. Ῥαγκαβῆ.

(Συνέχεια.)

Η ΚΑΛΗ.

Ὅτι εἶναι τὸ μῆλον εἰς σᾶς ἀρεστόν,
ἀπὸ τοῦ παραδείσου εἶναι ἤδη γνωστόν.
Εὐτυχὴς δ' εἰς τὸν κῆπόν μας ὅτι καρποὺς
κ' ἐγὼ ἔχω τοιούτους, γλυκεῖς καὶ νωπούς.

Μεφιστοφελής (*μετὰ τῆς γραίας*).*)

Εἰς τὸν ὕπνον μου ὄνειρον εἶδα τρελλόν.
Εἰς τὴν γῆν ἐμαραίνετο δένδρον ὠχρόν.
Εἶχε σκέλη σχιστὰ καὶ ξηρὸν ὀμφαλόν·
πλὴν οὐδ' οὕτω μ' ἐφάνη κακὸν καὶ ψυχρόν.

Η ΓΡΑΙΑ.

Καλῶς σ' εὗρον. Τοῦ Θεοῦ νὰ δρέπῃς τὰ ῥόδα
ὁ ἱππότης ὁ ἔχων τοῦ ἵππου τὸν πόδα!
Σεαυτὸν ἂν νομίζῃς καλὸν παλαιστὴν
Ἰδού, πρόχειρος ἤδη ἡ πάλη ἐστίν.

ΠΡΩΚΤΟΦΑΝΤΑΣΜΙΤΗΣ.**)

Αἴ! δὲν σᾶς ἀπεδείχθη, ὠργισμένοι,
πῶς πνεῦμα εἰς τοὺς πόδας του δὲν μένει;
Καὶ ὅμως νὰ χορεύητε τολμᾶτε,
καὶ ὡς ἂν ἤσθε ἄνθρωποι πηδᾶτε.

Η καλή (*χορεύουσα*).

Εἰς τὸ χορόν μας ἐδῶ οὗτος τί ζητεῖ;

Φαῦστος.

Ἐρωτᾷς; Οὗτος πανταχοῦ κρυπτοβατεῖ
Πᾶν ὅ,τι χορευθῇ ἢ ἧμα γίνῃ,
ἐκεῖνος πρέπει νὰ τὸ ἐπικρίνῃ.
Ἂν δι' αὐτὸ δὲν εὕρῃ νὰ εἰπῇ τι,
τὸ ἧμα πῶς δὲν ἔγινε κηρύττει.
Ὀργίζεται ὅταν ἐμπρὸς χωρῶμεν.
Ἂν σᾶς ἀρέσκῃ νὰ κοκλοβατῶμεν
ὅπως ὁ γέρων μύλος του δινεῖται,
αἴ! εἰπὲ ἴσως πῶς εὐχαριστεῖται·
πρὸ πάντων ἂν ἓν Χαῖρε τῷ εἰπῆτε.

Πρωκτοφαντασμίτης.

Ἐδὼ ἀκόμη; Ἄλλο εἶδος ταραχῆς!
Φύγετε· πρέπει. Τὸ ἀπέδειξ' ἀπ' ἀρχῆς.

*) Ἡ μετάφρασις ὀλίγον ἐξέκλινε τοῦ πρωτοτύπου λόγῳ εὐσχημοσύνης.

**) Αἰνίττεται τὸν Νικολάην, βιβλιοπώλην, υἱὸν βιβλιοπώλου, γεννηθέντα τὸ 1733, συγγραφέα καὶ ἐταῖρον τοῦ Λέσσιγγος καὶ τοῦ Μενδελσῶνος. Ἀντίθετος τῇ ῥωμαντικῇ σχολῇ, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ μυθιστορήματος τοῦ Γαίτου, τοῦ ἐπιγραφομένου "Πάθη τοῦ Βερθέρου", ἐξέδωκε, πρὸς σατυρισμὸν αὐτοῦ βιβλίον μικροῦ λόγου ἄξιον, ὃ ἐπέγραψε "Χαραὶ τοῦ Βερθέρου", καὶ διεσυρίσθη ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ κατέστρεφε πᾶσαν τὴν ὑπόληψιν τοῦ Γαίτου. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῶν σοφῶν συνεταίρων του, τὴν οἴησιν ἔχων ὅτι διεδέχθη αὐτούς, καὶ πάντας ξηρῶς καὶ ἀδεξίως κρίνων καὶ καταχρίνων, ἐφείλκυσεν ἐφ' ἑαυτοῦ τὴν ἀποστροφὴν τῶν τότε ἐπισημοτάτων συγγραφέων, ὡς τοῦ Σχιλλέρου, τοῦ Ἑρδέρου, τοῦ Κάντε, τοῦ Φίχτε, καὶ ἐν ἄλλοις καὶ τοῦ Γαίτου. Ἐν ἔτει 1791 ἠσθένησε βαρέως, καὶ ἐν τῶν συμπτωμάτων τῆς ἀσθενείας τοῦ ὀλιστοῦ τούτου ἦν νὰ βλέπῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον φαντάσματα. Περιέγραψε δ' ὁ ἴδιος διὰ μακρῶν αὐτήν, ὡς καὶ τὴν ἰασίν του διὰ βδελλῶν εἰς τὰ ὀπίσθια, ἐξ οὗ ἠρώσθη ὁ Γαίτης τὴν σαρκαστικὴν καὶ οὐχὶ εὔφημον ἐπωνυμίαν ὑφ' ἣν εἰσάγει αὐτὸν εἰς τοῦτο τὸ μέρος τοῦ ποιήματος. Ἀπέθανε δ' ὁ Νικολάης τὸ 1811, καὶ τὸ βιβλιοπωλεῖόν του ὑφίσταται ἔτι ἐν Βερολίνῳ, διευθυνόμενον ὑπὸ τῶν ἐγγόνων του.]

Κανόνας δὲν γνωρίζει ἡ σοφία
ἡμῶν, κ' εἰς Τέγελ βλέπομεν Στοιχεῖα!*)
Τόσον καιρὸν τὴν πλάνην τὴν ἀνόητον
ἐπάρουν μάτην! Εἴν' ἀκατανόητον!

Η καλή.

Παῦσε νὰ μᾶς ζαλίζῃς, σὲ παρακαλῶ.

Πρωκτοφαντασμίτης.

Πνεύματα, σᾶς τὸ λέγω, καθαρὰ λαλῶ, —
δεσποτισμὸς πνευμάτων πῶς δυσαρεστεῖ
τῷ πνεύματί μου, τῷ αὐτῶν προγυμναστῇ.
(*Ὁ χορὸς ἐξακολουθεῖ.*)
Σήμερον, βλέπω, δὲν ἐπιτυγχάνω.
Κατόπιν των ὁδοιπορῶ. Τί χάνω;**)
Ἐλπίζω ἔτι νὰ νικήσω ὅλους
τοὺς ποιητὰς καὶ ἄλλους διαβόλους.

Μεφιστοφελής.

Ἀμέσως τὰ ζητήσῃ κάθισμα καλόν,
κενώσας, τὸν θυμόν του ν' ἀναπαύῃ.
Εἰς πνεύματα δ', ὡς γίνῃ ἔρμαιον θδελῶν,
ἢ καὶ εἰς πνεῦμα νὰ ὑπήκῃ παύει.
(*Τῷ Φαύστῳ, ἐξελθόντι τοῦ χοροῦ.*)
Πῶς; Ἄφησες τὴν κόρην; Ἐχορεύετε,
κ' ἔψαλλ' ἐκείνη. Ἦσο σύντροφός της.

Φαῦστος.

Ἔψαλλε· κ' αἴφνης ἐκ τοῦ στόματός της
κόκκινος εἶδε κ' ἐτινάχθη ποντικός.***)

Μεφιστοφελής.

Αὐτὸ καὶ μόνον; Αἴ, δὲν ἦτον κἂν λευκός.
Περίεργον τῷ ὄντι. Ὅμως δι' αὐτὰ
εἰς τὰς γλυκείας ὥρας ποῖος ἐρωτᾷ;

Φαῦστος.

Καὶ εἶδα . . .

Μεφιστοφελής.

Τί;

Φαῦστος.

Μεφίστων,
κόρην ὠχράν, ὡραίαν, ἀπωτέραν
τῶν ἄλλων, μόνην καὶ βραδυποροῦσαν,
καὶ ὡς διὰ κλειστῶν ποδῶν χωροῦσαν;
Τὴν εἶδον, καὶ μ' ἐφάνη, σοὶ ὁμολογῶ,
ὁποία ἦτον ἡ φιλτάτη μου Μαργώ.

Μεφιστοφελής.

Μὴ πρόσεχε, μὴ εἰς αὐτὸ διόλου.
Ἄψυχον εἶναι ἴνδαλμα εἰδώλου.
Ἀπόφευγε τὴν ὄψιν. Νεκρὸν βλέμμα
νεκροῖ καὶ εἰς τὰς φλέβας μας τὸ αἷμα.
Ἀπολιθούμεθα. Περὶ Μεδούσης
βεβαίως θὰ συνέπεσε ν' ἀκούσῃς.

Φαῦστος.

Ὀφθαλμοὶ ὄντως εἰν' ἐκεῖνοι νεκρικοί,
οὓς φίλη χεὶρ δὲν ἔφθασε νὰ κλείσῃ.
Ἰδοὺ τὸ στῆθος, ὃ μοὶ ἔδωκε, γλυκύ,
τὸ σῶμά της, ὃ εἶχον ἀγαπήσει.

*) Τέγελ, παρὰ τὸ Βερολῖνον, θέσις ἐπίσημος νῦν διὰ τὸν τάφον τοῦ Ἀλεξάνδρου Οὐμβόλδου, ἣν ἄλλοτε τὸ θήρας ἀγροκήπιον τῆς Ἐκλέκτορος τῆς Βρανδεβούργης. Κατὰ τὸ ἔτος 1797 γενικῶς ἐπιστεύθη ὅτι φαντάσματα εἶχον ἐπιφανῆ ἐκεῖ, ὥστε καὶ διοικητικαὶ ἔρευναι ἐγένοντο πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς αἰτίας τῶν ὀπτασιῶν καὶ τῶν ἀνεξηγήτων κρότων, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχον.

**) Αἰνίττεται τὸ 12 τόμον τοῦ Νικολάη ψυχρὸν ὁδοιπορικὸν διὰ Γερμανίας καὶ Ἐλβετίας.

***) Ὑπῆρχεν ἐν Γερμανίᾳ πρόληψις ὅτι ὁ διάβολος ἐνίοτε εἰσέρχεται διὰ τοῦ στοματός τινων ἐν σχήματι μυός. (Hayward, Deutsche Sagen.)

Μεφιστοφελής.

Ἄφρον! τυφλόττεις. Ἡ μαγεία εἶν' αὐτή.
Καθεὶς εἰς ταύτην τὴν ἀγάπην του ζητεῖ.

Φαῦστος.

Ὦ! ποία τέρψις! Τίς βαρυθυμία!
Δὲν ἀποσπῶμαι, φεῦ! τῆς ὄψεώς της.
Οἷος θὰ εἶναι ὁ λευκὸς λαιμός της,
κλωστὴ ἀλύσεως ἐρυθρᾶς μία
ἂν τὸν κοσμήσῃ, ὄχι εὐρυτέρας
ἀφ' ὅ,τι εἶναι στόμα τῆς μαχαίρας!

Μεφιστοφελής.

Τὴν κεφαλὴν αὐτὴ μὴ ἀμφιβάλῃς
πῶς ἠμπορεῖ νὰ φέρῃ κ' ὑπὸ μάλης,
διότι ὁ Περσεὺς τὴν εἶχε κόψει.
Πάντοτε σὺ φαντάσματα ὀπ' ὄψει!
Μὴ ἵστασαι, προχώρει, σὲ προτρέπω.
Ἰδὲ ὡραῖα ὡς τὸ Πράτερ μέρη·*)
καὶ ἂν ἡ ὄψις δὲν μὲ παραφέρῃ,
καὶ Θέατρον νομίζω ἐκεῖ βλέπω.
Τί τοῦτο;

ΥΠΗΡΕΤΙΚΟΣ.**)

Τώρ' ἀρχίζει δρᾶμα νέον.
Ἐκ τῶν ἑπτὰ εἶναι τὸ τελευταῖον.
Δὲν παριστῶμεν ὀλιγώτερα ποτέ·
Ἐρασιτέχνης ὅστις ἔγραψεν αὐτό,
ἐρασιτέχναι εἶναι κ' οἱ ὑποκριταί.
Συγγνώμην, Κύριοί μου, ἂν σᾶς παραιτῶ.
Ἐρασιτέχνως αἴρω τὴν αὐλαίαν.

Μεφιστοφελής.

Καλῶς εἰς τ' ὄρος τῶν δαιμόνων σ' ἀπαντῶ.
Ἐδὼ ἀνήκεις κατ' ἐμὴν ἰδέαν.

ΚΒ'.

ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΗΣ ΝΥΚΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΙΩΝ***)

ἢ

Ο ΧΡΥΣΟΥΣ ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΟΒΕΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΙΤΑΝΙΑΣ. ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ.

ΘΕΑΤΡΩΝΗΣ.

Ὦ τοῦ Μείδιγγ υἱοί, ἐργασίας πολλὰς****)
δὲν σᾶς θέλω ἀπόψ' ἐπιβάλει.

*) Πράτερ (ἐκ τοῦ Λατ. Pratum, πεδίον), ὁ σύδενδρος περίπατος τῆς Βιέννης, περιέχων καὶ δημοτικὰ θέατρα κτλ.

**) Ὁ ἐξ ἁπλῆς φιλοτεχνίας εἰς θέατρον ὑπηρετῶν. Ὁ Γαίτης τῷ 1799 ἔγραψεν ἄρθρον κατὰ τῶν ἐρασιτεχνῶν τούτων, ὡς ἐπιβλαβῶν τῇ δραματικῇ.

***) Ἡ παρεμβολή (Intermezzo) αὕτη ἐστὶ ξένη πρὸς τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ δράματος, οὐδ' ἐγράφη δι' αὐτό. Ὁ Γαίτης, ἀναγινώσκων τοῦ Μαρτιάλου τὰ Ξένια, ἔγραψεν ἐν ἔτει 1796 τινὰς μιμήσεις αὐτῶν, ἃς ἔδειξε τῇ Σχίλλερ. Ἔκτοτε συνηγράσθησαν ἀμφότεροι εἰς τὴν ποίησιν τοιούτων σατυρικῶν ἐπιγραμμάτων, προτιθέμενοι ν' ἀπαρτίσωσι συλλογὴν ἐκ χιλίων. Τὸν ἐπόμενον χειμῶνα ἐξέδωκαν ἐν τῷ "Ἡμερολογίῳ τῶν Μουσῶν" τοῦ Σχίλλερ μόνον 430. Τοσοῦτον ὅμως διήγειρε θόρυβον ἀγανακτήσεως μεταξὺ τῶν λογιωτάτων ἡ δημοσίευσις αὕτη, ὥστε, ὅτε κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ Γαίτης ἔγραψε κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τοὺς "Χρυσοῦς Γάμους τοῦ Ὀβερῶνος καὶ τῆς Τιτανίας", ὁ Σχίλλερ ἠρνήθη νὰ ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ του δημοσίευσιν, μέχρις οὗ κατευναθῇ ἡ καταιγαγή, καθ' ὃ διάστημα, ὡς ἔγραψε τῷ φίλῳ του, ἐδύνατο οὗτος ν' αὐξήσῃ πολὺ τὴν συλλογήν του διὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος. Κατὰ τὸ τέλος ὅμως τοῦ Δεκεμβρίου ἔγραψεν ἐκ Βεϊμάρης ὁ Γαίτης πρὸς τὸν Σχίλλερ, ὅτι διπλασιάσας τὸ ποίημα, ἀποφάσισε νὰ παρεμβάλῃ αὐτὸ εἰς τὸν Φαῦστον, ὑπὸ τὸν τίτλον "Ὀνειρον κτλ.", κατὰ τοῦ Σαικεσπείρου τὸ "Ὀνειρον θερεινῆς νυκτός". Προὐτίθετο δὲ νὰ προσθέσῃ μετ' αὐτὸ καὶ ἄλλην σκηνὴν εἰς τὴν "Νύκτα τῆς Βαλπουργῆς", καὶ ἤρχισε γράφων αὐτήν, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα μετεμελήθη καὶ τὴν παρῄτησε. Τινὲς τῶν σατυρικῶν νόξεων τῆς παρεμβολῆς ταύτης εἰσὶ σήμερον ἀκατάληπτοι, διότι ἔμειναν ἄγνωστα τὰ πρόσωπα εἰς ἃ ἀναφέρονται. — Χρυσοῦς δὲ γάμος λέγεται ἐν Γερμανίᾳ ἡ πανήγυρις εἰς μνήμην γάμου τελεσθέντος πρὸ πεντηκονταετίας, ὡς ἀργυροῦς γάμος, ἡ διὰ συμβίωσιν εἰκοσιπενταετῆ.

****) Μείδιγγ (Mieding), διευθυντὴς τοῦ θεάτρου τῆς Βεϊμάρης, ἀγαπητὸς τῷ Γαίτῃ, ὅστις καὶ ποίημα ἔγραψεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ του.

Παλαιὸν μόνον ὄρος, ἀρχαία κοιλάς,
ἰδοὺ δλ' ἡ σκηνή, ὄχι ἄλλη.

ΚΗΡΥΞ.

Πᾶς ἠξεύρει, ὁ γάμος χρυσοῦς ὅπως γίνῃ,
νὰ παρέλθωσιν ἔτη πεντήκοντα πρέπει.
Εὐχαρίστως τὴν πάλην τὴν λήξασαν βλέπει
ἡ ψυχή μου, ἀλλὰ τὸν χρυσὸν της προκρίνει.

ΟΒΕΡΩΝ.

Εἴσθε, πνεύματα, εἴσθε πλησίον ἐμοῦ,
νὰ τὸ δείξητε εἰν' ἀναγκαῖον.
Βασιλεὺς καὶ Βασίλισσα πάλιν ὁμοῦ
εἰς δεσμὸν συνηνώθησαν νέον.

ΕΜΠΟΥΣΑ.*)

Ὅταν ἔμπουσα ἔρχητ' ἐδὼ ἐν στολῇ,
καὶ γυρνᾷ καὶ τοὺς πόδας της σύρῃ,
ἀπ' ὀπίσω της εὔθυμοι τρέχουν τρελλοί,
καὶ πηδοῦν, τραγῳδοῦν τιριλίρι.

ΑΡΙΗΛ.

Ὁ γλυκὺς Ἀριὴλ ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνοις
καθαρώτατα μέλη οὐράνια ψάλλει.
Ἡ μολπή του ἀρέσκει ἀσχήμοις καὶ νάννοις,
ἀλλ' ἑλκύει πολλάκις καὶ σπάνια κάλλη.

Ὀβερών.

Σεῖς οἱ σύζυγοι πάντες κ' αἱ σύζυγοι πᾶσαι,
εἰς τὸν οἶκον ὁμόνοιαν εἴτις ποθεῖ
ὅπως ἔπραξ' ἃς πράξῃ, ἃς μὲ μιμηθῇ·
Διαζύγιον δός, καὶ ἰδού, ἀγαπᾶσαι.

ΤΙΤΑΝΙΑ.

Ἡ γυνὴ ἂν ἐμπέσῃ εἰς παραφοράν,
ὁ ἀνὴρ εἰς ἀκάθεκτον χόλον,
συλλαβόντες περᾶτε αὐτὴν εἰς βορρᾶν,
καὶ αὐτὸν εἰς τὸν νότιον πόλον.

Πᾶσα ἡ ὀρχήστρα (fortissimo).

Τῶν μυιῶν καὶ κωνώπων σαλπίζουσαι ῥῖνες,
κ' οἱ ἐλόβιοι βάτραχοι, τέτιγες, γρύλλοι,
κ' εἰς ἀγροὺς οἱ αὐτῶν συγγενεῖς, ἰδοὺ τίνες
τὴν ὀρχήσταν ἡμῶν ἀπαρτίζουσι φίλοι.

Μονῳδία.

Καὶ σύ, ἄσκαυλε, χαῖρε. Καλῶς προχωρεῖς
Εἶσ' ἡ κάϊδα, σάπωνος σφαῖρα.
Ζουζουνίζεις, καθὼς ὅταν πάσχῃ ἡ ῥὶς**)
ἐκ κατάρρου, τρυπᾷς τὸν ἀέρα.

ΠΝΕΥΜΑ ΜΟΡΦΟΥΜΕΝΟΝ.

Πόδ' ἀράχνης, χελώνης δερμάτιον
καὶ πτερὰ δὸς εἰς τοῦτο τ' ὀντίδιον·
δὲν παράγεις ζωΰφιον ἴδιον,
πλὴν παράγεις μικρὸν ποιημάτιον.

ΜΙΚΡΟΝ ΖΕΥΓΙΔΙΟΝ.

Ἂν πηδᾷς, καὶ τὸ δῆμά σου φέρῃς ὡς ὅπου
εἶν' ἀὴρ ἀρωμάτων καὶ μέλι καὶ γάλα,
σὲ ἐγείρουσιν ἴσως αὐτὰ ἐκ τοῦ τόπου
ὅμως ὄχι κ' εἰς ὕψη μεγάλα.

ΕΤΑΣΤΗΣ ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ.***)

Χορὸς δὲν εἶν' οὗτος μετημφιεσμένων;
Ἄλλως πῶς θενὰ ἦν δυνατὸν νὰ ἰδῶ
τὸν ὡραῖον θεὸν Ὀβερῶνα ἐδὼ
μεταξὺ τῶν ποικίλων πολλῶν τούτων ξένων;

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ.****)

Οὔτε ὄνυχας οὔτε οὐράν· πλὴν κ' ἐκεῖνον
θεωρῶ ἐγὼ ἕνα τῶν ἀναμφιβόλων.
Οἷοι ἦσαν οἱ πάλαι θεοὶ τῶν Ἑλλήνων,
εἶναι εἷς τῶν πολλῶν διαβόλων.

*) Ἐν τῷ Γερμανικῷ, Puck, ἐκ τοῦ Σουηδικοῦ Poika (παῖς). Ἐν τῶν ποντρῶν πνευμάων, ὧν χρῆσιν ποιεῖται ὁ Σαικεσπεῖρος ἐν τῷ "Ὀνείρῳ" του.

**) Ζουζουνίζουν, πεποιημένον, ὡς τὸ Γερμ. Schnakeschnickeschnack.

***) Ὁ Νικολάης (Ἰδ. Σημ. 61).

****) Αἰνίττεται τὸν κόμ. Φρεδ. Στολβέργ, ὅστις ἀθέους ἐκήρυττε τὸν Κλοπστόκον, τὸν Λέσσιγκ καὶ τὸν Γαίτην, καὶ τοῦ Σχίλλερ τὸ ἀριστούργημα, τοὺς "Θεοὺς τῆς Ἑλλάδος" ἐχαρακτήριζεν ὡς "φόρμα εἰδωλολατρείας καὶ ἀπαισίου ἀθεΐας".

ΒΟΡΕΙΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ.

Ἀσχολοῦμαι πρὸς ὥραν εἰς σκιαγραφίας·
ὅμως θέλω ἀσκήσει τὴν τέχνην τελείαν,
εὐθὺς ὡς, περατώσας τὰς ἑτοιμασίας,
μετ' ὀλίγον ἀπέλθω εἰς τὴν Ἰταλίαν.

ΚΑΘΑΡΟΛΟΓΟΣ.

Τί εἰς ταύτην τὴν θέσιν τὴν κατηραμένην,
ὅπου ἄσεμνα πάντα εἰσίν, ἀφικόμην;
Τόσαι στρίγλαι! Ἀλλὰ δύω μόναι τὴν κόμην
λευκὴν ἔχουσι, βλέπω, κεκονιαμένην.

ΝΕΑ ΣΤΡΙΓΛΑ.

Λευκὴ κόμη, ποδήρης ἐσθὴς ἡ σεμνὴ
κόσμ' εἰσὶ γυναικῶν γηραλέων.
Ἀλλὰ κάθημ' ἐγὼ εἰς τὸν τράγον γυμνὴ
καὶ δεικνύω τὸ σῶμά μου νέον.

Ὥριμος στρίγλα.

Σκαιαὶ εἰς τοὺς τρόπους δὲν εἴμεθα, νέαι,
καὶ οὐδὲν ἀπαντῶμεν εἰς ὅ,τι εἰπῆτε.
Ἂν σήμερον εἶσθε καλαὶ καὶ ἀκμαῖαι,
καιρὸς θενὰ ἔλθῃ καὶ σεῖς νὰ σαπῆτε.

Διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας.

Τῶν μυιῶν καὶ κωνώπων σαλπίζουσαι ῥῖνες,
τὴν γυμνὴν μή μοι κρύπτουσαι περιβομβῆτε.
Σεῖς ἐλόβιοι βάτραχοι, σφῆκες, κηφῆνες,
προσοχή, ἀκριβῶς τὸν ῥυθμὸν νὰ τηρῆτε.

ΑΝΕΜΟΔΕΙΚΤΗΣ *κατὰ μίαν διεύθυνσιν.*)

Εἴν' ἐδὼ θαυμαστή, ἐκλεκτὴ κοινωνία.
Νύμφαι εἶν' ἀξιόλογοι, μία καὶ μία,
καὶ ἐλπίδας παρέχοντες νέοι νυμφίοι,
ὅλοι εὔρωστοι, ὅλοι καλοὶ καὶ ἀνδρεῖοι.

ΑΝΕΜΟΔΕΙΚΤΗΣ *κατ' ἄλλην διεύθυνσιν.*

Ἂν ἡ γῆ ἀνεχθῇ, καὶ ἐὰν δὲν ἀνοίξῃ
νὰ ῥοφήσ' εἰς τὰ ἔγκατ' αὐτῆς καὶ νὰ πνίξῃ
ὅλας ὅσαι καὶ ὅλους ὅσ' εἶναι ἐδώ,
δὲν προσμένω στιγμήν, κ' εἰς τὸν ᾅδην πηδῶ.

ΞΕΝΙΑ.**)

Κ' ἡμεῖς προχωροῦμεν εἰς σχῆμα ἐντόμων.
Ψαλλίδας κρατοῦμεν μικρὰς καὶ κεντῶμεν·
καὶ τοῦ Σατανᾶ, τοῦ πατρός μας τὸν νόμον,
τὰ ὅπλα προτείνοντες ταῦτα, τιμῶμεν.

ΕΝΝΙΓΞ.***)

Συναντώμενοι πῶς ἀφελεῖ τῇ φωνῇ
ἀνταλλάσσουσιν οὗτοι εὐφυολογίας!
Νὰ διϊσχυρισθῶσιν εἶσιν ἱκανοὶ
ἀγαθὰς ὅτι ἔχουν καρδίας.

ΜΟΥΣΗΓΕΤΗΣ.

Ἀτυχίαν μεγάλην μου δὲν θεωρῶ
ὅτι εὗρον τὰς στρίγλας παρούσας.
Ὁδηγῶν νὰ διέπω αὐτὰς ἤμπορῶ,
ὅπως δὲν ἐδυνάμην τὰς Μούσας.

ΠΡΩΗΝ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ.

Σοφὸς ἔσῃ ἀνίσως σοφοῖς προσκαθήσῃς,
δι' ὃ κράτει μου σὺ τὸν μανδύαν.
Ὡς ὁ Γερμανικὸς Παρνασσός μας, ἐπίσης
κορυφὴν καὶ ὁ Βρόκος μας ἔχει εὐρεῖαν.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια.)

*) Ὑποτίθεται αἰνιττόμενος τοὺς δύω ἀδελφοὺς Στολβέργ, οἵτινες, συνοδεύσαντες αὐτὸν εἰς Ἐλβετίαν, ἦσαν θερμοὶ λάτραι τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως, εἶτα δὲ μετεβλήθησαν εἰς θρησκομανεῖς.

**) Τὰ σατυρικὰ ἐπιγράμματα ἃ εἶχε ποιήσει μετὰ τοῦ Σχίλλερ (ἴδε Σημ. 65).

***) "Εννιγξ (Hennings) Δανός, ἐκδότης περιοδικοῦ, φέροντος τὸν τίτλον· "Πνεῦμα τοῦ αἰῶνος", καὶ ἑτέρου, καλουμένου "Μουσαγέτης", ὕβρισε δι' αὐτῶν ἀποτόμως τὸν Γαίτην καὶ τὸν Σχίλλερ, διὰ τὰ Ξένια ἰδίως αὐτῶν, ὡς εὐήθεις, ὑβριστάς, ἐστερημένους ἤθεων, κακοβόλους κτλ. Τρεῖς στροφαὶ εἰς αὐτὸν ἀναφέρονται.

ΛΟΓΟΣ
ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ Dr WINDSCHEID.

Μεταφρασθεὶς

ὑπὸ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ,

διδάκτορος τᾶ Νομικᾶ καὶ δικηγόρου.

Σεβαστὲ καὶ ἀξιότιμε κύριε Συντάκτα
τοῦ 'Εσπέρου!

'Επειδὴ ὑπάρχουσί τινες παρ' ἡμῖν δυσανασχετοῦντες ἐπὶ τῇ μὴ εἰσέτι ἀποπερατώσει καὶ δημοσιεύσει τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτικοῦ κώδικος, καλὸν ἐθεώρησα νὰ μεταφράσω τὸν ἀκόλουθον λόγον τοῦ περιωνύμου νομοδιδασκάλου Windscheid, ἀρχούμενος τοῦτο μόνον ν' ἀντιτάξω τοῖς παρ' ἡμῖν δυσθυμοῦσιν, ὅτι ἐὰν οἱ Γερμανοί, οἱ ἐπὶ τόσους αἰῶνας ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἐργαζόμενοι καὶ ἐνδόξους ἐπιστημονικοὺς καρποὺς παραγάγοντες, δὲν ἠδυνήθησαν ἀκόμη ν' ἀποπερατώσωσι τὸν πολιτικὸν αὐτῶν κώδικα, ὁμολογουμένως δὲν δύναταί τις ν' ἀπαιτῇ τοῦτο παρὰ κρατιδίου, οἷον τὸ ἑλληνικόν, μόλις ὀλίγων δεκάδων ἐτῶν βίον πολιτικὸν ἀριθμοῦντος καὶ εἰσέτι ἐν πολιτικοῖς σάλοις κλυδωνιζομένου.

Ἐν Λειψίᾳ Φεβρουαρίου 1888. — 'Η χθεσινὴ ἀγόρευσις ἐν τῷ ἐμπορικῷ συλλόγῳ προσεδοκᾶτο ἐν ἐκτεταμένοις κύκλοις μετὰ ζωηροτάτου ἐνδιαφέροντος. 'Ο διάσημος καὶ πολυσέβαστος μυστικὸς σύμβουλος καὶ διδάσκαλος τῶν Πανδεκτῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημίῳ Dr. Windscheid ἀνέβη τὸ βῆμα κατὰ πρώτην φορὰν ἐν τούτῳ τῷ συλλόγῳ, ἵνα ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ πολὺ τῇ περιστάσει καταλλήλου θέματος· "Αἱ βάσεις τοῦ ἐν Γερμανίᾳ ἰσχύοντος πολιτικοῦ δικαίου μετὰ ἰδιαιτέρας ἐπόψεως ἐπὶ τοῦ μέλλοντος γερμανικοῦ πολιτικοῦ κώδικος." Ἐν ἰδιαζόντως πολυάριθμον καὶ ἐπίσημον ἀκροατήριον, ἐν ᾧ πολλοὶ ἀνήκοντες τῷ νομικῷ κλάδῳ, ἐπλήρωσε τὴν αἴθουσαν καὶ ἐχαιρέτισε τὸν μέλλοντα ν' ἀγορεύσῃ κύριον ἅμα τῇ ἐμφανίσει του δι' ἀναστάσεως ἐκ τῶν καθισμάτων. 'Ο ῥήτωρ ἐτόνισεν ἐν τῇ εἰσαγωγῇ του, ὅτι δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ τι, ὅ,τι τις ὀνομάζει διασκέδασιν· διότι τὸ ὑλικὸν τῆς νομικῆς ἐπιστήμης εἶνε ξηρὸν καὶ σοβαρόν. Προσέθηκεν ὅτι θὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῶν βάσεων τοῦ δικαίου καὶ μάλιστα ἐκείνου τοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖόν τις συνήθως ὀνομάζει ἰδιωτικὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον τὰς σχέσεις τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλον κανονίζει, καὶ οὐχὶ περὶ δημοσίου δικαίου, συνταγματικοῦ δικαίου οὐδὲ ποινικοῦ δικαίου. Τὸ πλεῖστον τοῦ πολιτικοῦ δικαίου εἶνε τὸ δίκαιον τῆς περιουσίας, τὸ δίκαιον τῆς οἰκογενείας, τὰ ὁποῖα πραγματεύονται περὶ τοῦ ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἐξαπλοῦνται ἐπὶ τῶν σχέσεων μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικός, γονέων καὶ τέκνων. Αἱ βάσεις τοῦ σημερινοῦ πολιτικοῦ δικαίου ἐν Γερμανίᾳ δὲν εἶναι ἁπλαῖ καὶ τοῦτο προέρχεται ἐντεῦθεν, ὅτι αὗται οὐχὶ ἐξ ἑνιαίας πηγῆς ἐξαρτῶνται. Τὴν εὐρεῖαν βάσιν παρέχει κατὰ πρῶτον τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ὅπερ κατὰ τὸν μεσαίωνα ἐν Γερμανίᾳ ἰσχὺν ἔλαβεν. Αὐτὸ εἶνε ἓν ἐκ τῶν μᾶλλον ἀξιοσημειώτων γεγονότων τῆς ἱστορίας· διότι τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον πραγματεύεται καὶ περὶ τοῦ δικαίου ὡς ὅλου. 'Η παραδοχὴ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἦτο τῇ μεγάλῃ πλειονότητι τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ καθ' ὁλοκληρίαν ἀκατανόητος. 'Ο κυριώτατος λόγος τῆς εἰσαγωγῆς του ἔκειτο ἐν τῇ ἀξίᾳ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου· τοῦτο ἦτο τὸ προϊὸν ἑνὸς διὰ τὴν νομοθεσίαν ἰδιαζόντως πεπροικισμένου λαοῦ, ἑνὸς λαοῦ, ὅστις ὁ κληρονόμος ὅλου τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ ὑπῆρξεν. Τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον περιέχει καθαρὰς καὶ ὀξείας ἐννοίας καὶ δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ εἷς κλάδος τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Καὶ αὐτὴ ἡ λογικὴ ἂν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ, τότε δὲν θὰ ἦτον εἰς θέσιν νὰ ὁμιλήσῃ ἄλλως, ἢ ὡς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον διαγράφει. 'Η παραδοχὴ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἐγένετο διὰ τῶν Γερμανῶν νομικῶν, οἵτινες ἔθετον ὡς βάσιν τοῦτο εἰς τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις καὶ εἰς τὰς περὶ δικαίου διδαχάς των. Τὸ δὲ ἐγχώριον δίκαιον δὲν ἐξετοπίσθη βεβαίως παντελῶς, ἐν ᾧ τὸ ἀξίωμα "τὸ ἐγχώριον δίκαιον ἐκτοπίζει τὸ κοινὸν δίκαιον" ἔμεινεν ἐν ἰσχύσει, καὶ συνεπείᾳ τούτου μόλις τότε, ὅτε τὸ ἐγχώριον δίκαιον ἐσιώπα, ἠδύνατο νὰ γίνηται χρῆσις τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου.

Αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς τὸ ἐγχώριον δίκαιον ἐσιώπα, ἦσαν πάντοτε πολυάριθμοι. 'Αλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ ῥωμαϊκῷ δικαίῳ ὁλόκληρος πληθὺς νομικῶν ἀξιωμάτων ἐπὶ ῥωμαϊκῆς ἀντιλήψεως καὶ ἐπὶ ῥωμαϊκῶν σχέσεων στηρίζεται, ἐντεῦθεν προσεπάθει τις ν' ἀπαμβλύνῃ αὐτὰς καὶ προσαρμώσῃ πρὸς τὰς νομικὰς τῶν Γερμανῶν σχέσεις. Τοῦτο δὲν ἦτο ἀκριβῶς σχέσις εὐχάριστος, καὶ ἐντεῦθεν τὸ ἔργον τῆς νομοθεσίας ἦτο βοήθειαν νὰ παράσχῃ. 'Η πρώτη μεγάλη ἀπόπειρα ἐγένετο πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἐν Βαυαρίᾳ. Τὸ βαυαρικὸν ἐγχώριον δίκαιον τῆς ἐκλεκτορίας, ἐπειδὴ ἐν γερμανικῇ γλώσσῃ ἐξεδόθη, τῷ λαῷ γενικῶς καταληπτότερον ἐγένετο· ἀλλ' ὅμως ὡς ὄπισθεν αὐτοῦ κῦρος ἔχουσα βάσις ἔμεινε πάντοτε τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον. Περαιτέρω προοχώρει ἡ πρωσσικὴ νομοθεσία διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ πρωσσικοῦ ἐγχωρίου δικαίου, ὅπερ ἔμεινεν ἀνεξάρτητον ἀπὸ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου οὕτως, ὥστε τὸ τελευταῖον διετήρησε πλέον μόνον ἐπιστημονικὴν ἰσχύν. Τοῦτο συνέβη ἐν Αὐστρίᾳ, ἐν Σαξονίᾳ, ὅπου τῷ 1863 ἡ πολιτικὴ νομοθεσία ἔλαβεν ἰσχύν, καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐπεδίωξεν ὁ Ναπολεόντιος κῶδιξ, ὅστις ἀκόμη σήμερον ἐφ' ὅλης τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ 'Ρήνου καὶ πέραν αὐτοῦ ἰσχύει. 'Από τούτου τοῦ χρόνου ἐχωρίσθη ἡ Γερμανία εἰς τὰς χώρας τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ τοῦ κοινοῦ δικαίου. 'Ημεῖς εὑρίσκομεν ἀκόμη σήμερον ἰσχύον ὡς κοινὸν δίκαιον τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐν Neupommern καὶ Rügen, Mecklenburg, Oldenburg, ἐν ταῖς Hansestädten, Hannover, ἐξαιρουμένου τοῦ Ostfriesland, Braunschweig, ἐν ταῖς Θουριγγικαῖς πολιτείαις, Waldeck, Lippe, τῷ ποτὲ Kurhessen, Nassau, Frankfurt, ἐν τῷ μεγάλῳ δουκάτῳ Hessen ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς τοῦ 'Ρήνου, ἐν Hohenzollern, Württemberg, Bayern, ἐξαιρουμένου τοῦ Ansbach.

'Ο πόλεμος κατὰ τῆς κυριαρχίας τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου οὐδέποτε ἔπαυσε καὶ ἐξηγέρθη ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι ἐκ νέου. Οἱ ἀντίπαλοι ἤθελον ἐν τῇ θέσει αὐτοῦ ν' ἀντικαταστήσωσιν ἓν ἑνιαῖον ἐπὶ τῆς λογικῆς στηριζόμενον δίκαιον. 'Υπερασπιστὴς τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ὑπῆρξε μεταξὺ ἄλλων ὁ περιώνυμος Savigny, ὅστις ἐκείνην τὴν ἀπαίτησιν ὡς ἐσφαλμένην ἐχαρακτήρισε καὶ εἶπεν, ὅτι ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα οὐδεμίαν ἐντελῶς νομοθεσίαν νὰ ποιήσωμεν· διότι ἐὰν ἡμεῖς μίαν τοιαύτην δημιουργήσωμεν, δύναται μόνον τὸ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἰσχύον δίκαιον ἐν αὐτῇ νὰ καταγράφηται καὶ μάλιστα μεθ' ὅλων τῶν σφαλμάτων αὐτοῦ, ἅτινα ἔπειτα ἀπολιθοῦνται καὶ ἀποσκληρύνονται. Τὸ σπουδαιότερον εἶνε τοῦτο, εἶπεν ὁ Savigny περαιτέρω, τὸ ἰσχύον δίκαιον νὰ γνωρίσωμεν καλλίτερον. 'Ο Savigny ἀπέβλεψεν εἰς τὸ ὀρθὸν καὶ παρεδέχθησαν τὴν γνώμην του, ἀλλ' οὐχὶ ἕνεκα τῆς δυνάμεως τῶν λόγων του, ἀλλὰ διότι ὑπεστήριξεν αὐτὸν ἡ πολιτικὴ θέσις καὶ κατάστασις τῆς Γερμανίας. 'Επὶ τοῦ. ἐδάφους τῆς θεωρίας ἐκυμαίνετο ὁ πόλεμος ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν. Βαθμηδὸν κατηρτίσθη μία ἕνωσις καὶ μεταξὺ τῶν νοημόνων ἦλθεν εἰς ἐπίτευξιν συμφωνία ἐπὶ τῶν ἀκολούθων προτάσεων· "'Η παραδοχὴ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου δὲν ὑπῆρξεν ἐθνικὸν δυστύχημα, καθὼς οὐδὲ ὁ ἀρχαῖος πολιτισμός. Οὐχὶ δ' ἐντεῦθεν ἕπεται ν' ἀπορρίψωμεν τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἀλλ' αὐτὸ ταῖς τῶν Γερμανῶν νομικαῖς σχέσεσι νὰ συμμορφώσωμεν καὶ τοῦτο ἀληθὲς γερμανικὸν δίκαιον νὰ καταστήσωμεν." Τοιαύτη ἦτον ἡ κατάστασις, ὅτε τὸ νέον γερμανικὸν βασίλειον ἰδρύθη καὶ ὅτε ἐγεννήθη διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ καὶ ἐκ τῆς μωρίας τοῦ ἐχθροῦ. 'Η ἀνάγκη πρὸς ἑνιαίαν ἀνάπτυξιν πασῶν τῶν νομικῶν σχέσεων ἐπαρουσιάσθη ἰσχυρῶς ἐν τῷ λαῷ. 'Ενταῦθεν παρήχθη ὁ κοινὸς κανονισμὸς τῶν συναλλαγῶν, ἡ ποινικὴ νομοθεσία, ὁ κανονισμὸς τῆς ποινικῆς δικονομίας, ὁ τῆς πολιτικῆς δικονομίας καὶ ὁ κανονισμὸς τῆς πτωχεύσεως. Μόνον δὲ τὸ κοινὸν πολιτικὸν δίκαιον ὑπελείπετο ἀκόμη, ἀλλ' ἡ γερμανικὴ τοῦ δικαίου ἐπιστήμη ἠσθάνετο τὴν δύναμιν ἐν ἑαυτῇ, ὅπως περατώσῃ τὸ ἔργον, ὅηλαδὴ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον γερμανικὸν δίκαιον νὰ καταστήσῃ, τοῦθ' ὅπερ ἐχαρακτήρισεν ὁ Savigny ὡς ἀνέλπιστον. Ταῖς πολλαῖς ἐκδουλεύσεσι τοῦ βουλευτοῦ Lasker ἀνήκει καὶ τοῦτο, ὅτι διὰ τῆς γνωστῆς προτάσεώς του ἐν ἔτει 1873 τὸ τελευταῖον ἐμπόδιον, ὅπερ τοῦτο τὸ ἔργον ἀνεχαίτιζε, διέλυσεν. 'Εκ τούτου τοῦ χρόνου προὐχώρησε τὸ ἔργον σχετικῶς ταχέως. Τὸ κοινὸν συνέδριον διώρισεν ἔτι κατὰ τὸ 1873 ἐπιτροπήν, ἥτις ἔργον εἶχε περὶ τούτου ν' ἀποφασίζῃ, ὅηλαδὴ πῶς τὸ ἔργον τῆς πολιτικῆς νομοθεσίας νὰ ἐπιχειρῆται ἔπρεπε. Κατὰ τὴν 7 Σεπτεμβρίου 1874 συνῆλθε κατὰ πρώτην φορὰν ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐπεξεργασίαν τῆς νομοθεσίας, συνισταμένη ἐκ τριῶν νομικῶν τοῦ ἐγχωρίου δικαίου, τριῶν νομικῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου, δύο νομικῶν τοῦ γαλλικοῦ δικαίου, ἑνὸς νομικοῦ τοῦ σαξονικοῦ δικαίου καὶ δύο καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου. 'Η κυρία ἐργασία πρὸ πάντων ἦτο τὸ ἔργον τῶν διοργανωτῶν καὶ ἐκδοτῶν, οἵτινες ἐχρειάσθησαν 7 ἔτη πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν των. Ταῦτα ἦσαν ἔργα ὑπερβαλλόντως ἐπιδέξια καὶ ἐν μέρει ἔργα ἐξόχου ἐπιστημονικῆς ἐργασίας. 'Επτὰ ἔτη εἶνε ὀλίγον μακρὰ χρονικὴ προθεσμία καὶ εὐνόητον εἶνε, ὅτι φωναὶ ἐξερράγησαν, αἵτινες ἐμέμφοντο κατὰ τῆς βραδείας προόδου τοῦ νομοθετικοῦ ἔργου. 'Εν ἔτει 1881 συνῆλθε πάλιν ὅλη ὁμοῦ ἡ ἐπιτροπὴ πρώτην φορὰν καὶ ἕτερα ἓξ ἔτη ὑπῆρξαν ἀναγκαῖα ἀπὸ τότε πρὸς τὴν ἀποπεράτωσιν. Καὶ ὁ χρόνος οὗτος ἐθεωρήθη ὑπό τινων μακρός, ἀλλὰ δὲν εἶνε παρὰ πολύς· διότι ταχύτερον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπεξεργάζηται, ἐὰν ὤφειλε νὰ γείνῃ τὸ ἔργον βασίμως. Ὅ,τι ἀνθρωπίνη δύναμις εἰς θέσιν εἶνε νὰ παραγάγῃ, οὕτως ἐτόνισεν ὁ ῥήτωρ, τοῦτο καὶ παρήγαγεν. 'Η μεγαλειτέρα ἐκδούλευσις ὀφείλεται κατὰ τὴν γνώμην του τῷ προέδρῳ τῆς ἐπιτροπῆς μυστικῷ συμβούλῳ Dr. Πάπε, ἀνδρί, ἐν ᾧ συνενοῦνται νομικὴ γνῶσις, πρακτικὴ πεῖρα καὶ ὅλως ἔκτακτος ἐργασίας καὶ σκέψεως δύναμις, ὅστις παντὸς ἐπαίνου ἀνώτερος εἶνε. Τὸ περατωθὲν νομοσχέδιον παρεδόθη ἀκόμη πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ ἔτους 1887 τῷ 'Αρχικαγκελαρίῳ. Τινὰ μετὰ τούτου ἐνούμενα ὑπολείπονται εἰσέτι νὰ περατωθῶσι, καθὼς ὁ σπουδαῖος τῆς εἰσαγωγῆς νόμος, ὁ ὀργανισμὸς τοῦ πλειστηριασμοῦ, ὁ κανονισμὸς τοῦ τρόπου τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑποθέσεων τῆς κηδεμονίας καὶ τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ εἶνε ἤδη περὶ ταύτας τὰς ἐργασίας ἀπασχολημένη. Πόσον καιρὸν ἀκόμη θὰ διαρκέσῃ μέχρις οὗ ὁ πολιτικὸς κῶδιξ παραδοθῇ εἰς τὴν πρᾶξιν, τοῦτο δὲν δύναταί τις νὰ ὑπολογίσῃ ἀκριβῶς. Κατὰ πρῶτον πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ ἡ δημοσίευσις τοῦ σχεδίου, ἵνα ἀκουσθῇ ἡ δημοσία κριτική· ἔπειτα θὰ παρουσιασθῇ ἡ νομοθεσία εἰς τὸ κοινὸν συνέδριον καὶ εἰς τὴν

βουλὴ καὶ ἀφ' οὗ αὐτὰ τὰ στάδια διέλθῃ, θέλει προτεθῇ τῷ Αὐτοκράτορι πρὸς ἐπικύρωσιν καὶ δημοσίευσιν. Μετὰ ταῦτα θὰ παρέλθῃ μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς χωρὶς ἄλλο ἀκόμη πολὺς χρόνος, ἵνα τὰ δικαστήρια καὶ ὅλος ὁ λαὸς δυνηθῶσι νὰ γνωρίσωσι τὸ περιεχόμενον τοῦ κώδικος. Μ' ὅλα ταῦτα ἔχομεν ἡμεῖς σήμερον ἀκόμη τὴν ὁριστικὴν ἐλπίδα, ὅτι τὸ κοινὸν πολιτικὸν δίκαιον ἐν ὅλῃ τῇ Γερμανίᾳ ἀποκτῶμεν. Τὸ κρισιμώτατον μεταξὺ στάδιον εἶνε τὸ τῆς βουλῆς, ἀλλ' ἐλπίζομεν, ὅτι αὕτη θ' ἀπόσχῃ, μεθ' ὅλης τῆς εὐσυνειδήτου ἐξετάσεως, μιᾶς λεπτομεροῦς κριτικῆς, ἥτις δύναται τὸ πᾶν νὰ θέσῃ ὑπὸ ἀμφισβήτησιν.

ΚΟΡΜΟΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ

ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λούβρου
ἐν Παρισίοις.

'Εν τῷ θαυμασίῳ μουσείῳ τοῦ Λούβρου, ἔνθα ἐν ὅλῃ τῇ ἐξαισίᾳ αὐτῆς καλλονῇ ἵσταται ἡ 'Αφροδίτη τῆς Μήλου, τὸ ἀριστούργημα ἐκεῖνο τῆς 'Ελληνικῆς ἀρχαιότητος, τὸ ὑπὸ ἑκατομμυρίων θεατῶν θαυμασθὲν καὶ θαυμαζόμενον, ὑπάρχει καὶ ἕτερος κορμὸς 'Αφροδίτης, ὅστις δικαίως ἑλκύει τὰ βλέμματα πάντων τῶν ἐπισκεπτομένων τὸ Μουσεῖον. 'Ο κορμὸς οὗτος τῆς θεᾶς τοῦ κάλλους εὑρέθη ἐν τῇ γαλλικῇ πόλει Βιέννῃ καὶ παριστᾷ γυναῖκα γονυπετοῦσαν ὅπως ἐγείρῃ ἐπὶ τῶν ὤμων της μικρὸν παιδίον, τοῦ ὁποίου ἡ χεὶρ φαίνεται ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτῆς. Βεβαίως ἡ γυναικεία αὕτη μορφὴ δὲν παριστᾷ 'Αφροδίτην, διότι τοιαύτην στάσιν τῆς θεᾶς οὐδαμοῦ ἀπαντῶμεν, ἀλλὰ καταχρηστικῶς καλεῖται 'Αφροδίτη, διότι τὸ κάλλος τῆς μορφῆς ἀνακαλεῖ ζωηρῶς ἐν τῇ μνήμῃ τὴν ὡραίαν τοῦ Ἔρωτος θεάν.

Ὅτι τὸ ἄγαλμα τοῦτο εἶναι ἓν τῶν ὡραιοτέρων ἔργων τῆς τέχνης, τὰ ὁποῖα περικλείει τὸ μουσεῖον τῶν Παρισίων, περὶ τούτου δύναταί τις εὐκόλως νὰ πεισθῇ ἅμα εἰσέλθει εἰς τὴν εὐρεῖαν αἴθουσαν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ἐπὶ βάσεως ὑψηλῆς ἐστήθη ὁ κορμός. 'Απέναντι αὐτοῦ τὰ τοῖχος κοσμοῦντα ἀγάλματα φαίνονται ἀσήμαντος στολισμός· τοσοῦτον ἑλκύει τὸ βλέμμα τὸ ἀριστούργημα τοῦτο. 'Η μορφὴ φαίνεται ζῶσα, ἀνθρωπίνη, οὐδὲν ἔχει τὸ ἐπιτετηδευμένον, τὸ θεατρικόν. 'Ο ἄγνωστος γλύπτης, ὁ ἐκτελέσας τὸ ἔργον, ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ ἀνθρώπινον σῶμα ἐν ὅλῃ τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸ ἀνθρώπινον τοῦτο σῶμα ἐνεφύσησε ζωήν, διότι ὁ κορμός, καίτοι ἀτελής, καίτοι ἀκέφαλος, ἔχει ζωήν. Τὸ ἄγαλμα εἶναι ψηλαφιτὴ πραγματικότης καὶ οὐχὶ ἰδανικόν τι, ὡς εἶναι ἡ 'Αφροδίτη τῆς Μήλου ἢ ἡ 'Αφροδίτη τῶν Μεδίκων. Καὶ ὅμως ὀλίγοι τῶν ἐπισκεπτομένων τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου ἀξιοῦσι προσοχῆς τινος τὸν κορμὸν τοῦτον· πάντες σπεύδουσι πρὸς τὴν αἴθουσαν, ἐν ᾗ, ὡς ἡγεμονὶς ἐπὶ τοῦ θρόνου ἵσταται ἡ 'Αφροδίτη τῆς Μήλου ἐν ὅλῃ τῇ ἀθανάτῳ αὐτῆς μεγαλοπρεπείᾳ. Οἱ καλλιτέχναι ὅμως, οἱ δυνάμενοι νὰ ἐκτιμήσωσι τὸ τέλειον τῆς τέχνης, ἵστανται ἔκθαμβοι ἐνώπιον τοῦ ἀτελοῦς τούτου κορμοῦ καὶ ἐξετάζουσιν αὐτὸ πανταχόθεν, εὑρίσκοντες ἀνὰ πᾶν βῆμα ἐντέλειαν τῆς θείας τέχνης. 'Εφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν ἐπὶ τοῦ ὡραίου τούτου ἔργου τῆς τέχνης καὶ παρακινοῦμεν αὐτούς,

ΚΟΡΜΟΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΕΝ ΤΩι ΜΟΥΣΕΙΩι ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.

μεταβαίνοντας τυχὸν εἰς Παρισίους, νὰ μὴ ἀμελήσωσι νὰ τὸ θαυμάσωσιν. 'Εκ τῆς παρατεθειμένης εἰκόνος δύναταί τις νὰ λάβῃ ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ ἀριστουργήματος τούτου, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, εἶναι ἔργον τῶν καλλιτέρων ῥωμαϊκῶν χρόνων, ὅτε ἡ γλυπτική, ἀμέσως ἐμπνευσθεῖσα ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς τέχνης, παρήγαγε τοσαῦτα ἀριστουργήματα.

ΕΥΔΙΑ ΜΕΤΑ ΘΥΕΛΛΑΝ.

Μετάφρασις τοῦ 'Αγγλικοῦ μυθιστορήματος
Called back τοῦ Conway

ὑπὸ

τῆς δεσποινίδος Σοφίας Εὐαγ. Βαλτατζῆ.

Ζ'.

Παράδοξος ἀνάμνησις.

'Εδίστασα πολὺ πρὶν γράψω τὸ κεφάλαιον τοῦτο. 'Εὰν ἠδυνάμην, παραλείπων αὐτό, νὰ δώσω εἰς τὴν ἱστορίαν μου τὴν ἀπαιτουμένην συνέχειαν καὶ τάξιν, θὰ προετίμων ν' ἀποσιωπήσω τὰ γεγονότα ἅτινα ἀφηγοῦμαι. Πράγματα τινὰ ἅτινα συνέβησαν εἰς ἐμὲ εἶναι παράδοξα, ὅλα ὅμως δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσι, ἐκτὸς ἐκείνων ἅτινα θὰ διηγηθῶ καὶ ἅπερ ἔμεινον πάντοτε ἀνεξήγητα.

'Η Παυλίνα ἐξύπνησεν. Βλέπων τοὺς ὀφθαλμούς της ἀνετριχίασα ὡς νὰ διῆλθεν ἐπ' ἐμὲ πνοὴ ψυχροῦ ἀνέμου· δὲν ἀνεφαίνετο ἐν αὐτοῖς οὔτε τρέλλα ἀλλ' οὔτε ἡ ἐπάνοδος τῆς διανοίας· ἦσαν οἱ ὀφθαλμοί της διεσταλμένοι εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν, ἦσαν ἀκίνητοι καὶ προσκεκολλημένοι, ἐν τούτοις ἐνόουν ὅτι δὲν ἔβλεπον, ὅτι τὰ νεῦρα δὲν μετεβίβαζον οὐδεμίαν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἐγκέφαλον καὶ ἡ παράλογος ἐλπὶς ἣν εἶχον ὅτι θὰ τὴν ἴδω ὑγιᾶ ἀναλαμβάνουσαν ἐκ τῆς λειποθυμίας ἀπώλετο, διότι ἔβλεπον φεῦ! ὅτι εἶχεν περιέλθει εἰς κατάστασιν ἐλεεινοτέραν τῆς πρότερον.

Τὴν ὡμίλουν, ἔκραζον τὸ ὄνομά της, ἀλλὰ δὲν ἐπρόσεχεν εἰς τοὺς λόγους μου, ἐφαίνετο μὴ αἰσθανομένη τὴν παρουσίαν μου, ἠτένιζε μετ' ἀλλοκότου προσηλωμένου βλέμματος πρὸς ὡρισμένην διεύθυνσιν. Αἴφνης ἠγέρθη, καὶ πρὶν ἢ λάβω καιρὸν νὰ ἐπεμβῶ ἢ νὰ τὴν ἐμποδίσω κατέβη δρομαίως τὴν κλίμακα καὶ τὴν εἶδον προχωροῦσαν πρὸς τὴν ἔξω θύραν· ἡ χεὶρ της ἦτο ἤδη ἐπὶ τοῦ κλείθρου, ὅτε τὴν ἐπρόφθασα, τὴν προσεκάλεσα πάλιν μὲ τὸ ὄνομά της, παρακαλῶν καὶ διατάττων μάλιστα αὐτὴν νὰ ἐπιστρέψῃ, ἀλλ' ἐφαίνετο ὡς μὴ ἀκούουσα τὸν τόνον τῆς φωνῆς μου. Εἰς τὴν κρίσιμον κατάστασιν εἰς ἣν ἦτο καὶ εἰς ἣν ἐνόουν ὅτι εὑρίσκετο δὲν ἠθέλησα νὰ τὴν κρατήσω διὰ τῆς βίας, συλλογιζόμενος ὅτι θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ τὴν ἀφήσω ἐλευθέραν ἀρκούμενος νὰ τὴν συνοδεύσω καὶ νὰ τὴν προσέχω.

Ἤρπασα τὸν πῖλον καὶ τὸν ἐπενδύτην μου οἵτινες ἐκρέμαντο εἰς τὸ προαύλιον καὶ κατώρθωσα, ἐνῷ ἡ Παυλίνα ἐβάδιζε, νὰ τὴν σκεπάσω μὲ τὸν ἐπενδύτην μου καὶ νὰ θέσω τὸ κάλυμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της. Δὲν ἀντέστη ποσῶς καὶ μὲ ἀφῆκεν νὰ πράξω ὅπως ἤθελον χωρὶς νὰ προ-

φέρῃ οὐδὲ λέξιν, ἀποδεικνύουσα ὅτι παρετήρησε τὰς κινήσεις μου. Τότε ἐπροχώρησε καὶ ἐγὼ τὴν ἠκολούθησα.

Ἐβάδιζε μὲ βῆμα ταχὺ καὶ τακτικὸν ὡς ἄνθρωπος ἔχων προδιαγεγραμμένον σχέδιον, δὲν διηύθυνε τὸ βλέμμα της οὔτε ἀριστερᾷ, οὔτε δεξιᾷ, οὔτε κάτω, οὔτε ἄνω, οὐδ' ἅπαξ ἐν ὅσῳ διήρκεσεν ἡ πορεία εἶδον νὰ κινῶνται οἱ ὀφθαλμοί της ἢ νὰ τρέμωσι τὰ βλέφαρά της· ὁ βραχίων μου ἤγγιζεν τὸν ἰδικόν της, καὶ ἐν τούτοις εἶμαι βέβαιος ὅτι ἠγνόει ἐντελῶς τὴν παρουσίαν μου.

Δὲν προσεπάθησα ποσῶς νὰ ἐμποδίσω τὸν δρόμον της· δὲν ἐβάδιζε πλέον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μὲ δισταγμὸν ἢ τυχαίως. Ἀκατανόητός τις ὁρμὴ τὴν διηύθυνεν ἢ τὴν ὤθει πρὸς σκοπὸν ὡρισμένον. Δὲν γνωρίζω ὁποία ἰδέα τοῦ ἀσθενοῦς πνεύματός της τὴν προέτρεπε νὰ φθάσῃ εἰς, ἀγνοῶ, ποῖον μέρος, ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιον. Δὲν τὴν ἀνεχαίτισα διότι ἐφοβούμην ἀπαίσιον ἀποτέλεσμα. Ἐὰν ἦτο εἰς κατάστασιν ὑπνοβάτιδος δὲν ἦτο φρόνιμον νὰ τὴν ἐξυπνήσω· προτιμότερον ἦτο νὰ τὴν ἀκολουθήσω ἐωσότου παρέλθῃ ἡ κρίσις.

Ἀφῆκε τὴν ὁδὸν Βαλπὸλ καὶ ἄνευ δισταγμοῦ ἔστρεψεν εἰς τὴν γωνίαν καὶ ἐβάδισεν ἔμπροσθέν της κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν πρὸς μεγάλην τινὰ καὶ μακρὰν ὁδόν. Τὴν ἠκολούθουν εἰς διάστημα πλέον τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος χιλιομέτρου· πάλιν ἔστρεψε ταχέως, ἔλαβεν ἄλλην ὁδὸν καὶ ἐστάθη εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ ἔμπροσθεν οἰκίας τινός. Ἦτο οἰκία τριώροφος κατὰ τὸ σύνηθες σχῆμα τῶν οἰκιῶν τοῦ Λονδίνου, οἰκία ἥτις ὀλίγον διέφερεν τῆς ἰδικῆς μου καὶ χιλίων ἄλλων, ἐκτὸς κατὰ τοῦτο μόνον, ὅπερ ἠδυνήθην νὰ διακρίνω διὰ τοῦ ἀμυδροῦ φωτὸς τοῦ φανοῦ τῆς ὁδοῦ, ὅτι ἦτο κακῶς περιποιημένη ἢ ἐγκαταλελειμμένη. Οἱ ὄβολοι τῶν παραθύρων ἦσαν πλήρεις κονιορτοῦ καὶ ἐπὶ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν ὑπῆρχεν εἰδοποίησις ὅτι κατοικία εὐάρεστος ἐνοικιάζεται μετ' ἐπίπλων. Δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐνοήσω ποῖος ἀλλόκοτος πόθος ὤθει τὴν Παυλίναν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἐγκαταλελειμμένην ταύτην οἰκίαν. Ἄρα γε κατώκει ἄλλοτέ τις ὃν εἶχε γνωρίσει; Ἐὰν τὸ πρᾶγμα εἶχεν οὕτως, ἦτο αἴσιον τεκμήριον ὅτι παλαιὰ ἀνάμνησις διηύθυνε μηχανικῶς τὰ βήματά της εἰς μέρος σχετιζόμενον πρὸς τὸν παρελθόντα βίον της. Πεφοβισμένος καὶ ἐξημμένος περιέμενον νὰ ἴδω τί θὰ ἔπραττεν.

Ἐπροχώρησε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν θύραν καὶ ἔθηκε τὴν χεῖρά της, ὡς ἐὰν περιέμενε νὰ ἀνεωχθῇ· τότε κατὰ πρῶτον ἐφάνη διστάζουσα καὶ εὑρισκομένη εἰς ἀμηχανίαν.

— Ἀγαπητή μου Παυλίνα, τῇ λέγω, ἂς ἐπιστρέψωμεν τώρα, εἶναι νὺξ καὶ λίαν ἀργὰ ὅπως εἰσέλθωμεν ἐδῶ, σήμερον τὸ ἑσπέρας· ἐὰν θέλῃς αὔριον θὰ ἐπανέλθωμεν.

Δὲν ἀπεκρίθη, ἔμενεν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν τὴν χεῖρά της ἐστηριγμένην ἐπὶ τῆς θύρας ἔχουσα. Ἔλαβον τὸν βραχίονά της καὶ προσεπάθουν ἡσύχως νὰ τὴν ἀπομακρύνω ἐκεῖθεν· ἀντέστη μετὰ ῥώμης, οἵαν οὐδέποτε ὑπώπτευον ὅτι εἶχε. Ποῖος ἦτο ὁ σκοπὸς τῆς δυστυχοῦς συζύγου μου; Ἦτο κατάδηλον ὅτι τότε μόνον ἠδύνατο νὰ τὸν ἐπιτύχῃ ἐὰν διήρχετο τὴν θύραν.

Ἐτύγχανον πρόθυμος νὰ τὴν εὐχαριστήσω, ἀφοῦ μάλιστα εἴχομεν ἔλθει τόσον μακρὰν· πρὸς τούτοις ἐφοβούμην νὰ τὴν ἀναγκάσω ν' ἀναχωρήσῃ διότι ἠσθανόμην ὅτι εἰς τοιαύτην περίστασιν θὰ ἦτον ἐπικίνδυνον νὰ τὴν δυσαρεστήσω· ἀλλὰ πῶς νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὴν οἰκίαν;

Δὲν ὑπῆρχε φῶς, ἤρκει νὰ ἴδῃ τις τὴν οἰκίαν, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἦτο ἀκατοίκητος. Ἐκ τῆς διευθύνσεως τοῦ ἐνοικιάζοντος ἥτις ἐφαίνετο ἐπὶ τῆς εἰδοποιήσεως, ἐνόησα ὅτι κατῴκει οὗτος πολὺ μακράν. Ἂν ἀκόμη ἐτόλμων ν' ἀφήσω τὴν Παυλίναν μόνην διὰ νὰ ὑπάγω ἐκεῖ, θὰ ἔκαμνον περιττὸν δρόμον κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τῆς νυκτός.

Ἔρριψα τὰ βλέμματά μου πέριξ ἡμῶν ἀπορῶν ποία σκέψις ἦτο προτιμοτέρα· νὰ φέρω ἅμαξαν καὶ νὰ θέσω ἐντὸς αὐτῆς τὴν σύζυγόν μου, ἢ νὰ τὴν ἀφήσω ἐκεῖ ἕως ὅτου πεισθῇ ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ τότε ἀπηυδημένη οἰκειοθελῶς ἤθελε λάβει τὸν δρόμον τῆς οἰκίας μας. Ἐνῷ ἤμην ἀπησχολημένος νὰ συζητῶ τὰ διάφορα ταῦτα σχέδια μοὶ ἐπῆλθεν ἄλλη ἰδέα. Ἄλλοτε τὸ ἀντικλείδιόν μου εἶχεν ἀνοίξει θύραν οἰκίας, ἥτις δὲν ἦτο ἡ ἰδική μου. Ἄρά γε δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συμβῇ τοῦτο ἀκόμη καὶ πάλιν; Ἐγνώριζα ὅτι αἱ ἀκατοίκητοι οἰκίαι εἶναι συνήθως, ἢ ἐξ' ἀμελείας ἢ πρὸς περισσοτέραν εὐκολίαν, κεκλεισμέναι μόνον ἁπλῶς διὰ μανδάλου· ἡ ἰδέα μου ἦτο βεβαίως παράλογος, ἀλλὰ δὲν ἦτο κακὸν νὰ δοκιμάσῃ τις. Ἔλαβον τὸ κλειδίον μου ἐκεῖνο ὅπερ μετεχειρίσθην εἰς ἄλλην περίστασιν ἢν ἐνθυμούμην κάλλιστα, τὸ ἔθεσα ἐπὶ τοῦ κλείθρου, χωρὶς τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἐλπίζω τὴν παραμικρὰν ἐπιτυχίαν, ἀλλ' ὅτε ἠσθάνθην τὸ κλεῖθρον στρεφόμενον καὶ τὴν θύραν ἀνοιγομένην, ῥρίκη μὲ κατέλαβε ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν· ἐνόησα ἀμέσως ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι ἁπλῆ τυχαία σύμπτωσις. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἠνοίγετο ἡ θύρα, ἡ Παυλίνα χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν, χωρὶς σχῆμα ἐκπλήξεως, χωρὶς νὰ δείξῃ οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ὅτι παρετήρησε περισσότερον ἢ πρότερον τὴν παρουσίαν μου, διῆλθεν ἔμπροσθέν μου καὶ εἰσῆλθεν πρώτη ἐν τῇ οἰκίᾳ ὅπου τὴν ἠκολούθησα καὶ κλείσας τὴν θύραν ὄπισθεν ἡμῶν εὑρέθην εἰς σκότος· ἤκουσα ἔμπροσθέν μου τὸ ἐλαφρὸν καὶ ταχὺ βῆμά της, τὴν ἤκουσα ἀναβαίνουσαν τὴν κλίμακα, ἀνοίγουσαν θύραν τινά, καὶ τότε, τότε μόνον ἀνεῦρον τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματός μου, ὅπως ἀναγκάσω τοὺς πόδας μου νὰ μὲ μεταφέρωσι ἐμπρός.

Τὸ αἷμά μου ἦτο οἰονεὶ πεπηγός· ἠσθανόμην ῥῖγος, αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου ἀνωρθώθησαν, ἐνῷ διηρχόμην τὸ προαύλιον ἐν τῷ βαθεῖ τούτῳ σκότει καὶ ἄνευ δυσκολίας ἀνεῦρον τὴν κλίμακα.

Διατὶ δὲν θὰ τὴν ἀνεύρισκον ἂν καὶ ἦτο σκότος; ἀλλὰ μήπως δὲν ἐγνώριζον τὴν ὁδὸν ἥτις ἔφερεν ἐκεῖ; Ἅπαξ τὴν εἶχον διατρέξει ἀλλὰ πολλάκις ἔκτοτε διῆλθον κατ' ὄναρ τὸ μέρος τοῦτο. Ἡ ἀλήθεια μ' ἔπληξεν ὡς αἰφνιδία ἀποκάλυψις, καὶ ἐξεδηλώθη καθ' ἣν στιγμὴν, τὸ κλειδίον ἐστράφη εἰς τὸ κλεῖθρον. Ἤμην εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν εἰς ἣν εἶχον εἰσέλθει κατὰ λάθος πρὸ τριῶν ἐτῶν. Διῆλθον τὸν αὐτὸν προθάλαμον, ἀνέβην τὴν αὐτὴν κλίμακα, καὶ εὑρέθην εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον, ὅπου διεπράχθη τὸ στυγερὸν ἔγκλημα. Θὰ δυνηθῶ νὰ ἴδω μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου, οἵτινες ἀνεῦρον τὴν δύναμίν των, τὸ μέρος ὅπου τυφλὸς καὶ ἀδύνατος, ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀποθάνω θῦμα τῆς τόλμης μου; Ἀλλὰ τί ὠδήγει ἐκεῖ τὴν Παυλίναν; Ναί, ἦτο πιστὸς ὡς τὸ ἐφανταζόμην τὸ μέρος αὐτὸ ὡς ἤμην βέβαιος ὅ,τι ἦτο ἡ κλίμαξ ἡ αὐτή, τὸ γεῖσον τῆς θύρας ἦτο ἐντελῶς εἰς τὸ αὐτὸ μέρος· ἠδυνάμην νὰ πιστεύσω ὅτι τὰ συμβάντα τῆς τρομερᾶς ἐκείνης νυκτὸς εἶχον ἐμφανισθῆ ἐνώπιόν μου, ἀνεύρισκον τὰ πάντα, ὡς καὶ τὸ σκότος ὅπερ μὲ περιεκάλυπτε τότε· πρὸς στιγμὴν ἠρώτων ἐμαυτὸν ἐὰν τὰ τρία παρελθόντα ἔτη δὲν ἦσαν ὄνειρον, ἐὰν δὲν ἤμην ἀκόμη τυφλός, ἐὰν ὑπῆρχε πλάσμα τι ὅπερ ἦτο σύζυγός μου; Ἀπεμάκρυνα τὰς σκέψεις ταύτας.

Ποῦ ἦτο ἡ Παυλίνα; συνῆλθον εἰς ἐμαυτὸν καὶ ἠσθάνθην τὴν ἀνάγκην νὰ ἴδω φῶς, ἐξέβαλον ἐκ τοῦ θυλακίου μου κιβωτίδιον φωσφορικῶν πυρείων, ἤναψα ἓν καὶ τότε ἠδυνήθην νὰ διακρίνω τὸ δωμάτιον εἰς ὃ εἶχον ἤδη εἰσέλθει ἅπαξ ἄνευ μεγάλης ἐλπίδος νὰ ἐξέλθω ποτέ.

Ἡ πρώτη μου σκέψις, τὸ πρῶτόν μου βλέμμα ἦτο νὰ ζητήσω τὴν Παυλίναν· ἦτο ἐκεῖ ὀρθία ἔχουσα τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν της· ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου της ἦτο σχεδὸν ἡ αὐτή· ἦτο εὔκολον νὰ ἐνόησῃ τις ὅτι ἕως τότε ἔμενεν ἀσυνείδητος, ἀλλ' ἠσθανόμην ὅτι ἐπιέζετο ὑπὸ ἐσωτερικῆς πάλης, καὶ ἐφοβούμην τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ πάλη αὕτη θὰ ἐξεδηλοῦτο ἐξωτερικῶς· ἐφοβούμην τὴν στιγμὴν ἐκείνην δι' αὐτήν, ἀλλὰ τὴν ἐφοβούμην καὶ δι' ἐμέ.

Ὁποῖαι ῥριχταὶ σκηναὶ ἔμελλον ν' ἀποκαλυφθῶσιν! Ἀφοῦ τὸ πυρεῖον ἐκάη μέχρι τέλους ἠναγκάσθην νὰ τὸ ῥίψω, ἤναψα ἕτερον καὶ ἠτένισα πέριξ, διὰ νὰ ἴδω ἐὰν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὕρω ᾧς διαρκέστερον· πρὸς μεγάλην μου χαράν, ἀνεκάλυψα κηρίον ἡμικεκαυμένον ἐπὶ τῆς θερμάστρας. Ἐφύσησα τὸν πυκνὸν κονιορτὸν ὅστις ἦτο πέριξ τῆς θρυαλλίδος, καὶ μετὰ προσοχῆς ἠδυνήθην νὰ τὸ ἀνάψω.

Ἡ Παυλίνα ἔμενε πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, καὶ μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἡ ἀναπνοή της ἦτο ταχυτέρα· τὰ δάκτυλά της περιεστρέφοντο σπασμοδικῶς ἐπὶ τῶν κροτάφων της καὶ ἀπεμάκρυνε μὲ ἀνησυχίαν τὴν πυκνὴν μέλαιναν κόμην της ὡς προσπαθοῦσα νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ μνημονικόν της εἰς τὸν τεταραγμένον ἐγκέφαλόν της.

Εὑρισκόμεθα εἰς δωμάτιον ἀρκετὰ εὐρύ, καλῶς ἐπιπλωμένον, ἀλλ' ἄνευ πολυτελείας, ὡς εἶναι συνήθως τὰ δωμάτια ἅτινα ἐνοικιάζονται ἐπιπλωμένα.

Βεβαίως ἡ οἰκία ἦτο ἀκατοίκητος πρὸ πολλοῦ, διότι τὰ πάντα ἦσαν κεκαλυμμένα ὑπὸ κονιορτοῦ. Τὸ παρελθὸν μοὶ ἐπανήρχετο ὡς παρόν· ἐνεθυμούμην τὴν γωνίαν τοῦ δωματίου ἐν ᾗ μὲ εἶχον θέσει ὅτε οἱ κακοῦργοι ἐνησχολοῦντο εἰς τὸ τρομερὸν ἔργον των· ἐπανέβλεπον τὸ μέρος ὅπου ἔκειτο τὸ σπαῖρον σῶμα πρὸς ὃ προσέκρουσα καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔπεσα καὶ ἔφριττον, τολμῶν μόλις νὰ φέρω τὸ βλέμμα μου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὡς ζητῶν τὰ ἴχνη τοῦ ἐγκλήματος. Ἀλλ' ἐὰν ὁ τάπης ἦτο ὁ αὐτός, ἠδύνατο κάλλιστα νὰ καλύψῃ τὸ μυστήριον χάρις εἰς τὸ χρῶμά του ὅπερ ἦτο ἐρυθρὸν βαθύ. Εἰς τὸ βάθος τοῦ δωματίου ἐκείνου ὑπῆρχε διπλῆ θύρα καὶ ὑποθέτω ὄπισθεν τῆς θύρας ἐκείνης ἤρχοντο αἱ ἀπελπιστικαὶ κραυγαὶ ἃς ἐπὶ τόσον χρόνον ἀναπαρίστα ἡ φαντασία μου· τὴν ἤνοιξα ταχέως καὶ ἀνοψῶν τὸ κηρίον ἔρριψα ταχὺ βλέμμα ἐπὶ τοῦ δωματίου τούτου, ὅπερ ὡμοίαζε πολὺ πρὸς τὸ πρῶτον. Ὡς ἤμην ἐκ τῶν προτέρων πεπεισμένος ὑπῆρχε κλειδοκύμβαλον, ἐκεῖνο βεβαίως οὐ τινος οἱ ἦχοι εἶχον ἄλλοτε ἐκπνεύσει πνιγόμενοι ἐν τῇ τρομερᾷ ἐκείνῃ φωνῇ τοῦ τρόμου.

Ὁποία ἔμπνευσις μοὶ ἐπῆλθε, ὑπὸ ποίαν ἐπιρροὴν ἐνήργουν; Δὲν θὰ τὸ γνωρίσω ποτέ, ἀφῆκα τὸ φῶς, εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, ἔρριψα τὸ καλύπτον τὸ κλειδοκύμβαλον ὄφασμα πλῆρες κονιορτοῦ καὶ ἔπαιξα ὀλίγον. Βεβαίως ἦσαν αἱ τραγικαὶ ἀναμνήσεις ἐν τῷ δωματίῳ τούτῳ ἀναζωπυρωθεῖσαι, αἵτινες ἔφερον ὑπὸ τὰ δάκτυλά μου τὴν ἀρχὴν τοῦ ἰδίου ᾄσματος ὅπερ εἶχον ἄλλοτε ἀκούσει μετὰ προσοχῆς ἐξωθεν, ἀπὸ τοῦ προαυλίου. Πρὸ τριῶν ἐτῶν θαυμάζων τὴν μελῳδικὴν φωνὴν τῆς ἀοιδοῦ ἦν τότε τόσον ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσω· ἐνῷ ἔπαιζον ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου παρετήρουν εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον τὴν Παυλίναν ἱσταμένην ὡς ἀκίνητον ἄγαλμα.

Νευρικὸς τρόμος ἐφαίνετο ὅτι ἐτάραττε τὸ σῶμά της, ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ διηυθύνθη πρὸς ἐμέ. Τὸ πρόσωπόν της εἶχεν τοιαύτην

ἔκφρασιν ὥστε ἀπεμακρύνθην τοῦ κλειδοκυμβάλου καὶ τρέμων ἠρώτων ἐμαυτὸν τί ἔμελλε νὰ συμβῇ.

Ὁ μανδύας, ὃν εἶχον ῥίψει ἐπάνω της, εἶχεν πέσει κατὰ γῆς· ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ καθίσματος τοῦ κλειδοκυμβάλου, καὶ ἔπαιξεν ὡς καλλιτέχνης τὸ τεμάχιον ὅπερ προσεπάθουν νὰ παίξω.

Ἔμεινα ἔκπληκτος. Οὐδέποτε μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἶχε δείξει τὴν ἐλαχίστην πρὸς τὴν μουσικὴν κλίσιν, ὡς εἶπον προηγουμένως· ἡ μουσικὴ ἐφαίνετο μᾶλλον ὅτι τὴν δυσηρέστει καὶ μάλιστα ὅτι τὴν ἐτάραττε. Ἐν τούτοις τώρα ἔπαιζεν εὐχερῶς ἐπὶ τοῦ ἀτονίστου τούτου ὀργάνου καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἦτο δύσκολον νὰ περιμένῃ τις ἤχους μελῳδικούς.

Ἀλλ' ἅμα ἤρχισε νὰ κρούῃ τὸ κλειδοκύμβαλον, ἡ ἔκπληξίς μου ἔπαυσεν· ἐγνώριζον τώρα τόσον καλά, ὡς νὰ μοὶ τὸ εἶχον εἰπῆ προηγουμένως, τί ἤθελεν συμβῇ.

Ἤμην βέβαιος, ὅτι ἐπὶ στιγμὴν ἡ φωνὴ τῆς Παυλίνας θὰ συνεδέετο πρὸς τὸν ἦχον τοῦ κλειδοκυμβάλου, ὅτι θὰ ἤκουον τὴν σύζυγόν μου ψάλλουσαν μεθ' ὅσης τελειότητος ἔπαιζεν, ὅτι θὰ ἤδε τὸ ᾆσμα τοῦτο μὲ φωνὴν συνεσταλμένην ἐντελῶς κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καθ' ὃν τὸ ἔψαλλε κατ' ἐκείνην τὴν τρομερὰν νύκτα. Ἤμην τόσον πεπεισμένος περὶ τούτου, ὥστε ἀνέμενον ἐκεῖ ἀσθμαίνων νὰ φθάσῃ τὸ ᾆσμα εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὅπου εἶχε παύσει, ὅτε κατὰ πρῶτον τὸ εἶχον ἀκούσει· προηγεῖτο τόσον τί ἔμελλε νὰ συμβῇ, ὥστε ὅτε ἡ Παυλίνα ὥρμησε μὲ ἀπονενοημένον τρόπον καὶ ἐπανέλαβεν ἐκ νέου τὴν τρομερὰν ἐκείνην κραυγὴν ἤμην ἐκεῖ ἕτοιμος· οἱ βραχίονές μου τὴν περιέβαλον ἀμέσως καὶ τὴν ἔθεσα ἐπὶ τοῦ πλησιεστέρου ἀνακλίντρου.

Δι' ἐκείνην, ὡς καὶ δι' ἐμέ, ὅλα τὰ γεγονότα τῆς τρομερᾶς ἐκείνης νυκτὸς ἔζων ἐπανέλθει εἰς τὴν μνήμην μας. Ἡ Παυλίνα ἀνεμνημνίσκετο τοῦ παρελθόντος μετὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην στιγμὴν καθ' ἣν ἀκριβῶς ἡ ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος τὴν εἶχεν ἐγκαταλείψει.

Ὁποῖον ἔμελλε ν' ἀποβῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀντιδράσεως ταύτης; Θὰ ἦτο ἀρά γε εὐτυχὲς ἢ ἀπαίσιον; Δὲν εἶχον τὸν καιρὸν νὰ σκεφθῶ, ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ φροντίσω τὴν Παυλίναν, καὶ πόσον τὸ ἔργον μου ἦτο δυσχερές! ἤμην ἠναγκασμένος νὰ τὴν κρατῶ καὶ νὰ προσπαθῶ παντοιοτρόπως νὰ τὴν ἡσυχάζω καὶ νὰ κατευνάζω τὰς τόσον ὀξείας κραυγάς της, αἵτινες ἐφοβούμην μὴ τρομάξωσι τοὺς γείτονας. Καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα ἐπάλαιεν ἐναντίον μου προσπαθοῦσα νὰ μὲ ἀποκρούσῃ, καὶ νὰ ἐγερθῇ· ἐγὼ δὲ διαγινώσκων τὰ ἐν τῇ διανοίᾳ της περιδινούμενα γεγονότα, ἤμην βέβαιος ὅτι ἐπανέβλεπεν ἐνώπιόν της ὅ,τι εἶχε συμβῆ ἄλλοτε. Ὡς ἄλλοτε καὶ τώρα ἐκρατεῖτο ὑπὸ ῥωμαλέας χειρός, καὶ πολὺ πιθανὸν ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἀνακλίντρου ὡς ἄλλοτε. Αἱ προσπάθειαί της ἠλλαττοῦντο βαθμηδὸν καὶ αἱ κραυγαί της ἐγένοντο ἀσθενέστεραι· ἄλλο δὲν ἔμενε πλέον ἢ νὰ μεταταπῶσιν αἱ κραυγαὶ αὗται εἰς συνεχεῖς καὶ θρηνώδεις γόους, ὅπως ἡ ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος γίνῃ ἐντελής· ἡ μόνη διαφορὰ μεταξὺ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ παρελθόντος ἦτο ὅτι αἱ χεῖρες αἵτινες τὴν ἐκράτουν ἦσαν χεῖρες προσφιλεῖς.

Ὅ,τι διηγήθην μέχρι τοῦδε καὶ ὅ,τι θὰ εἴπω κατόπιν, δὲν θὰ διεγείρωσι νομίζω, τὴν ἀπιστίαν. Δὲν θὰ εἴπω βεβαίως ὅτι τοιαῦτα γεγονότα καὶ τοιαῦται περιστάσεις συμβαίνουσι καθημερινῶς· ἐὰν εἶχεν οὕτω, δὲν θὰ μοὶ ἐδίδετο ἀφορμὴ νὰ γράψω τὴν ἱστορίαν ταύτην. Ἀλλ' ὅ,τι δύναμαι νὰ εἴπω, εἶναι ὅτι ὅλα, ἐξαιρέσει ἑνὸς πράγματος, δύνανται ν' ἀποδειχθῶσι διὰ μαρτυρίας κατ' εὐθεῖαν γινομένης ἢ δι' ἀποδείξεων προκυπτουσῶν ἐκ τῶν περιστάσεων καὶ νὰ ἐξηγηθῶσιν ἁπλούστατα ἢ ἐπιστημονικῶς, ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ὅσων μέλλω νὰ εἴπω τώρα, ταῦτα δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω μόνον ἐκ τῆς ἰδικῆς μου μαρτυρίας.

Ὀνομάσατε τὸ πρᾶγμα ὅπως θέλετε, ὄνειρον, φαντασιοπληξίαν, ἀπάτην τῆς ἐξημμένης διανοίας, ὀλίγον μ' ἐνδιαφέρει· ἀρκεῖ νὰ μὴ τὸ θεωρήσητε ὡς ψευδῆ ἐφεύρεσιν. — Ἰδοὺ τί συνέβη.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Η ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΩΝ ΓΑΜΩΝ ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΤΗΣ ΟΥΑΛΛΙΑΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 296—297.)

ΕΙΚΟΣΙ καὶ πέντε παρῆλθον ἐφέτος ἔτη, ἀφ' ὅτου ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας, ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ Ἀγγλικοῦ θρόνου, ἐνυμφεύθη τὴν πριγκήπισσαν Ἀλεξάνδραν, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανοῦ καὶ ἀδελφὴν τοῦ ἡμετέρου βασιλέως. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ παραθέτομεν σήμερον μεγάλην εἰκόνα, παριστῶσαν ἅπασαν τὴν οἰκογένειαν τοῦ μέλλοντος βασιλέως τῆς Ἀγγλίας καὶ ἀναγράφομεν βιογραφικάς τινας σημειώσεις ἀναγομένας εἰς τὴν οἰκογένειαν ταύτην.

Ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας (Ἀλβέρτος Ἐδουάρδος) ἐγεννήθη τὴν 9 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1841 καὶ ἔφερεν ἐκ γενετῆς τὸν τίτλον τοῦ δουκὸς τῆς Κορνουάλλης, τίτλον ἀνήκοντα εἰς τὸν πρωτότοκον υἱὸν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Ἀγγλίας. Ἀκριβῶς ἓν ἔτος πρὸ αὐτοῦ εἶχε γεννηθῆ ἡ πριγκήπισσα Βικτωρία (τανῦν αὐτοκράτειρα τῆς Γερμανίας). Ὁ μικρὸς βασιλόπαις ἐν ἡλικίᾳ τεσσάρων ἑβδομάδων ἀνηγορεύθη πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας διὰ βασιλικοῦ διατάγματος. Τῇ 25 Ἰανουαρίου 1842 ἐβαπτίσθη ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Οὐίνδσωρ. Ἀνάδοχοι αὐτοῦ ἦσαν ὁ βασιλεὺς τοῦ Βελγίου Λεοπόλδος Α΄., ὡς στενὸς συγγενὴς τοῦ πατρός του, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας Φριδερῖκος Γουλιέλμος, ὡς ὁ ἐπισημότερος τῶν διαμαρτυρομένων ἡγεμόνων. Ἡ βασίλισσα Βικτωρία προσκαλοῦσα τὸν βασιλέα τοῦ Βελγίου εἰς τὴν βάπτισιν τῷ ἔγραφεν. "Ἀγνοῶ εἰς ποῖον ὁμοιάζει ὁ μικρός μας υἱός. Δύνασθε νὰ φανταισθῆτε πόσον εὐχομαι νὰ ὁμοιάσῃ τὸν πατέρα του καθ' ὅλα, καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὸν νοῦν." Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἡ ἀγάπη τῆς βασιλίσσης πρὸς τὸν σύζυγόν της ἦτο ἀληθὴς λατρεία.

Ἐν ἔτει 1845 ἡ βασίλισσα Βικτωρία ἠγόρασε τὴν ἐν τῇ ὡραίᾳ νήσῳ Wight ἐξοχικὴν ἔπαυλιν τοῦ Ὄσβορν, ἔνθα τὰ τέκνα αὐτῆς διῆλθον τὰ ἔτη τῆς παιδικῆς των ἡλικίας. Ἐκεῖ ἐν τῇ λαμπρᾷ ἐκείνῃ φύσει παρὰ τὴν θάλασσαν ὁ νεαρὸς πρίγκηψ ἀπέκτησε τὴν κλίσιν αὐτοῦ πρὸς τὰς εὐγενεῖς ἐκείνας διασκεδάσεις, τῆς ἱππασίας, τῆς ἁλιείας, τῆς θαλασσαπλοΐας, αἵτινες μέχρι σήμερον ἔχουσι δι' αὐτὸν ἀμείωτον τὸ γόητρον· ἐκεῖ ἤρξατο διδασκόμενος ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ λογίου Ἑρρίκου Birch, πρώην ἐφημερίου τοῦ Λυκείου τοῦ Eton, ὅστις κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πρίγκηπος συζύγου ὤφειλε νὰ μορφώσῃ αὐτὸν καὶ νὰ τὸν καταστήσῃ ἀντάξιον τῆς ὑψηλῆς θέσεως, ἣν ἤθελε βραδύτερον καταλάβει. Τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγὴν τοῦ πρίγκηπος ἀνέλαβεν ὁ Wellesley, ἐφημέριος τοῦ Οὐΐνδσωρ.

Ἐν ἔτει 1855 ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας ἐπεσκέφθη τὸ πρῶτον μετὰ τῶν γονέων του τοὺς Παρισίους, τὴν πόλιν ἐκείνην, ἣν μέχρι σήμερον ἀγαπᾷ καὶ ὅπου κατ' ἔτος διαμένει ἐπί τινας ἡμέρας. Τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσαν ἔκαμεν ἐν τῇ συνοδίᾳ τῆς μητρός του, τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας, καὶ τοῦ πατρός του, τοῦ πρίγκηπος συζύγου. Ἡ βασίλισσα Βικτωρία ἦτο ἡ πρώτη βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, ἡ ἐπισκεφθεῖσα τοὺς Παρισίους ἀπὸ τοῦ Ἑρρίκου τοῦ Στ΄. Ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολέων ὁ Γ΄. μετέβη εἰς προϋπάντησιν τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ ξένων εἰς Boulogne καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς μεθ' ὅλης τῆς πομπῆς μέχρι τῶν ἀνακτόρων τοῦ Saint-Cloud, τὰ ὁποῖα τότε ἦσαν διευθετημένα ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ νῦν κατάκεινται ἐν ἐρειπίοις. Ἡ βασίλισσα Βικτωρία ἔγραψεν ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ· "Ἡ θέα ἀπὸ τῶν δωματίων μας ἐν Saint-Cloud εἶναι μαγευτική· ὁ ἀὴρ εἶναι ἐλαφρὸς καὶ ἀπηλλαγμένος τοῦ ὀχληροῦ καπνοῦ, ὅστις πληροῖ παρ' ἡμῖν τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ὁ κῆπος εἶναι λαμπρός, καὶ γέμει ἀνθέων."

Κατὰ τὰ ἔτη 1855 μέχρι 1858 ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας ἐπεχείρησε μετὰ τῶν διδασκάλων του διάφορα ταξείδια πρὸς ἀπόκτησιν εὐρυτέρων γνώσεων, ἰδίως δὲ ἔμεινεν ἐπὶ τέσσαρας μῆνας παρὰ τὸν Ῥῆνον, ὅπως ἐκμάθῃ τὴν Γερμανικήν. Ἐν ἔτει 1858 ἐκ

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΒΙΚΤΩΡΙΑ.
Γενν. 1868.

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΛΟΥΙΖΑ.
Γενν. 1867.

Η ΠΡΙΓΚ. ΜΩΔ.
Γενν. 1869.

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΤΗΣ ΟΥΑΛΛΙΑΣ.

Ο ΠΡΙΓΚΗΨ ΤΗΣ ΟΥΑΛΛΙΑΣ.

Ο ΠΡΙΓΚΗΨ ΑΛΒΕΡΤΟΣ.
Γενν. 1864.

Ο ΠΡΙΓΚΗΨ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.
Γενν. 1865.

Η ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΩΝ ΓΑΜΩΝ ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΤΗΣ ΟΥΑΛΛΙΑΣ.

ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ πρὸς τὴν βασίλισσαν· "Δὲν ἀκούω ἢ τοὺς μεγαλειτέρους ἐπαίνους διὰ τὴν πριγκήπισσαν Ἀλεξάνδραν· φαίνεται ὅτι οἱ δύο νέοι ἀγαπῶνται περιπαθῶς."

Τὸ εἰς Αἴγυπτον ταξείδιον τοῦ νεαροῦ πρίγκηπος ἐξετελέσθη ἐν ἔτει 1862, τὸ ἔαρ. Ἐκεῖ ἐπισκέφθη ὅλα τὰ ἀξιοθέατα τῆς περιέργου ἐκείνης χώρας, προβὰς μέχρι τοῦ πρώτου καταρράκτου. Ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου μετέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἔνθα διέμεινε καθ' ὅλην τὴν μεγάλην ἑβδομάδα καὶ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα. Διὰ Ῥόδου, Πάτμου καὶ Σμύρνης μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου τῷ ἐγένετο λαμπρὰ ὑποδοχὴ καὶ ἐκ μέρους τοῦ Σουλτάνου καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀντιπροσώπων τῶν μεγάλων Δυνάμεων.

Ὁ γάμος τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας μετὰ τῆς πριγκηπίσσης Ἀλεξάνδρας ἐτελέσθη τὴν 10 Μαρτίου τοῦ 1863, προηγηθείσης τῆς συγκαταθέσεως τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας. Ὁ νεόνυμφος ἦτο τότε 22 ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, ἡ δὲ νύμφη μόλις 17 ἐτῶν. Μεγάλαι ἐγένοντο ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἐκείνῃ τελεταί, ὧν αἱ περιγραφαὶ ἐπλήρωσαν ἀτελευτήτους στήλας τῶν τότε ἐφημερίδων.

Ἐν Σάνδριγαμ, τῇ ἐξοχικῇ αὐτοῦ ἐπαύλει, ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας προσεδλήθη κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1871 ὑπὸ τυφοειδοῦς πυρετοῦ. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἡ ζωὴ αὐτοῦ διέτρεχε τὸν ἔσχατον κίνδυνον, καὶ ἤδη περιεμένετο μετ' ἀγωνίας ὁ θάνατος αὐτοῦ, ὅτε ὡς ἐκ θαύματος ἡ νόσος ἔλαβε τροπὴν ἐπὶ τὰ βελτίω, καὶ ὁ διάδοχος τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου ἐσώθη. Πάντες κατ' ἐκείνην τὴν περίστασιν ἐθαύμασαν τὴν ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην τῆς συζύγου του, ἥτις ἀπ' ἀρχῆς τῆς νόσου μέχρι τῆς ἐντελοῦς ἀναρρώσεώς του τὸν περιεποιήθη ὡς ἀκάματος καὶ νουνεχεστάτη νοσοκόμος.

"Νὰ ἐπισκεφθῶ τὰς Ἰνδίας, τοῦτο εἶναι τὸ ἀγαπητότερόν μου ὄνειρον!" ἔλεγε πολλάκις ὁ πρίγκηψ, καὶ κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1874 ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην ἐν μεγάλῳ δημοσίῳ συμποσίῳ. Πάντες ἐνόησαν τότε ὅτι ἡ ἀποδημία αὕτη πρὸς τὰς ἐν Ἰνδίαις ἀγγλικὰς κτήσεις εἶχε πράγματι ἀποφασισθῇ. Ἡ πλήρης σημασίας περιήγησις αὕτη ἐξετελέσθη κατὰ τὸν χειμῶνα 1875—1876, καὶ ἔλαβε τὰς διαστάσεις ἀληθοῦς θριαμβευτικῆς πομπῆς, διότι καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν Ἰνδιῶν καὶ οἱ ἐκεῖ ἰθαγενεῖς ἡγεμόνες ἐφιλοτιμήθησαν νὰ ἐπιδείξωσιν ὅλην των τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν πρὸς τὸν θρόνον ἀφοσίωσίν των. Ἀπὸ τῆς περιηγήσεως ταύτης ὁ πρίγκηψ ἐκόμισεν εἰς Ἀγγλίαν πλεῖστα δσα σπάνια καὶ πολυτελέστατα ἀντικείμενα, δι' ὧν ἐκόσμησε τὴν ἐν Σάνδριγαμ ἔπαυλίν του ὡς καὶ τὸ ἐν Λονδίνῳ ἀνάκτορον, διότι σημειωτέον ὅτι ὁ μέλλων βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας εἶναι οὐ μόνον εἰς ἄκρον φιλόμουσος, ἀλλὰ καὶ ἔνθερμος τῶν τεχνῶν προστάτης καὶ ἄριστος αὐτῶν γνώστης. Τὰ μέγαρα αὐτοῦ εἰσὶν ἀληθῆ μουσεῖα καὶ περιέχουσιν ἔργα μεγάλης ἀξίας καὶ ἀριστουργήματα τέχνης, τὰ ὁποῖα δυσκόλως εὑρηνται συγκεντρωμένα ἐν ἄλλοις ἀνακτόροις.

Οἱ τρόποι αὐτοῦ εἶναι εὐπροσήγοροι· ἐν ταῖς συναναστροφαῖς καὶ ταῖς ἐπισήμοις ἑορταῖς φέρεται μὲ τὴν μεγαλειτέραν εὐγένειαν πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως, μὴ ἀπαξιῶν καὶ ἐν τῇ ἐξοχῇ νὰ συνδιαλέγηται πρὸς τοὺς χωρικούς, οἵτινες τὸν λατρεύουσιν. Συντείνει εἰς τοῦτο καὶ ὁ ἁπλοῦς καὶ ἀφελὴς χαρακτὴρ τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἥτις εἶναι πρότυπον συζύγου καὶ μητρός. Οὕτω μεμορφωμένος καὶ ἐξῃκειωμένος πρὸς τὸν λαόν του ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας παρέχει ὅλα τὰ ἐχέγγυα ὅτι θέλει καταστῇ ἡμέραν τινὰ βασιλεὺς ἀντάξιος τοῦ ἰσχυροῦ θρόνου, ὃν κέκληται νὰ καταλάβῃ.

ΜΕΛΕΤΗ

ἐπὶ

ΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

ὑπὸ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΚΩΤΙΔΗ

Προξενικοῦ δικαστοῦ παρὰ τῷ Προξενικῷ Γραφείῳ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Β. Ἑλληνικῆς Πρεσβείας.

(Συνέχεια.)

Οὕτω βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἀποκατέστησαν οἱ σοφισταί, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις ὁ Γοργίας, ἐν Ἀθήναις, καὶ συνέστησαν σχολεῖα, ἐν οἷς ἀντὶ ἀδροτάτων διδάκτρων ἀνελάμβανον νὰ καταστήσωσιν ἕκαστον τῶν μαθητῶν, ἐν οὗ πολλῷ χρόνῳ, καὶ ῥήτορα καὶ στρατιωτικὸν καὶ πολιτικὸν μέγαν· εἶχον ἐξεύρει, ὡς φαίνεται, τὸ μέγα μυστήριον, ὅπερ μέχρι τῆς σήμερον μάτην ἠρευνήθη ὑπὸ τῶν Ἀλχημιστῶν.

Ἀλλὰ δὲν ἔμενον πάντοτε ἐν Ἀθήναις· μετέβαινον ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, διήγειρον πάντων τὴν περιέργειαν, προσείλκυον τοὺς νέους, καὶ πανταχοῦ ἐπιζητούμενοι καὶ τιμώμενοι οὐκ ὀλίγον πλοῦτον κατώρθωσαν νὰ ἀποκτήσωσιν.

Ἠτύχησαν νὰ διαδοθῇ καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, πρὸς δυστυχίαν της, ὅτι ἦτο ἀναγκαιοτάτη ἡ διδασκαλία των, καὶ ἐξεγερθῇ πάντων ἡ ἐπιθυμία πρὸς τοῦτο. Ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι πᾶσαι μὲν αὐτῶν αἱ ὑπόσχεσεις ἦσαν χίμαιρα, μάλιστα δὲ ἡ ὑπόσχεσις τοῦ καταστῆσαι πάντα πολιτικὸν καὶ στρατιωτικὸν μέγαν, ἐπειδὴ ἡ ἠθικὴ διδασκαλία, ἣν ἐδίδασκον πρὸς τοῦτο, ἦτο πάντῃ ἐναντία τῷ σκοπῷ εἰς ὃν ἐφαίνοντο ἀποδλέποντες· διότι οὐ μόνον στρατιωτικὸς μέγας, ἀλλ' οὐδὲ καὶ στρατιώτης ἁπλοῦς δύναταί τις νὰ γείνῃ ἄνευ τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς ὑπακοῆς τοῖς νόμοις τῆς πατρίδος του, ἅτινα ἀπέκρουον οὗτοι, ἅμα δὲ οὔτε πολιτικός, ὁ διδασκόμενος ὑπ' αὐτῶν ὡς ἰσχυρότερος νὰ ἐπικρατῇ τοῦ ἀσθενεστέρου, θεωρῶν ἑαυτὸν φύσει ὑπέρτερον παντὸς καὶ αὐτῶν τῶν νόμων, οὓς, ἅμα παραστάσης τῆς ἀνάγκης, δύναται νὰ καταπατῇ.

Ὁ θρίαμβος τῶν σοφιστῶν δὲν κατωρθώθη ἢ βραδύτερον, ὅτε δυστυχῶς ἤρξατο καρποφοροῦσα ἡ ὀλεθρία διδασκαλία αὐτῶν, παραγαγοῦσα καὶ στρατιωτικοὺς καὶ πολιτικοὺς ἐφαμίλλους πρὸς τοὺς ἀθλιεστέρους καὶ φαυλοτέρους ἄνδρας, τοὺς φανέντας ποτὲ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἱστορίας, τὸν νευροράφον Εὐκράτην, τὸν λυχνοπώλην Ὑπέμβολον, τὸν βυρσοπώλην Κλέωνα, τὸν προβατοπώλην Λυσικλέα καὶ τὸν ἀβροδίαιτον καὶ ἄσωτον Χάρητα, τὸν προδότα ἐν Χαιρωνείᾳ τὴν πατρίδα του.

Ἀλλ' ἂν ἀφ' ἑνὸς τὰ ἠθικὰ δόγματα τῶν σοφιστῶν, ἀντικείμενα εἰς τὰς ὑγιεῖς καὶ σωτηρίους ἀρχὰς τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ συγχρόνων αὐτοῖς φιλοσόφων, ἐφ' ὧν ἐδασίζετο ἡ ἀκμὴ καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, συνετέλουν σπουδαίως εἰς τὴν ἠθικὴν διαφθορὰν αὐτῆς, ὡς παρακατιόντες θέλομεν ἴδει, ἀφ' ἑτέρου ὅμως διὰ τῶν μεγάλων αὐτῶν πνευματικῶν προτερημάτων κατώρθωσαν νὰ προαγάγωσιν εἰς μεγάλην ἀκμὴν τὴν ῥητορικήν, τὴν γραμματικὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἐπιστήμας, τὰς ἀναγκαιούσας εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀληθῶς ὁ Γοργίας, ὅστις κυρίως θεωρεῖται ὁ ἐφευρέτης τῶν πλειόνων σχηματισμῶν τῶν λέξεων, τῶν παρίσων, τῶν ἰσοκώλων, τῶν ἀντιθέτων καὶ τῶν ὁμοιοτελεύτων, διερρύθμισε καὶ διεκόσμισε τὴν ῥητορικὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον, ὡς δύναται νὰ ἀποδείξῃ ἡμῖν ὁ γλαφυρότατος καὶ καλλιεπέστατος τῶν ῥητόρων τῆς ἀρχαιότητος Ἰσοκράτης, ὅστις ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Γοργίου, ὁ Ἀντιφῶν καὶ ἕτεροι πολλοί.

Ὁ Πρόδικος οὐκ ὀλίγον προήγαγε τὴν γραμματικήν, ἀσχοληθεὶς περὶ τὴν διαφορὰν τῶν ὁμωνύμων ὀνομάτων, ἢ περὶ τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν· κυρίως δὲ διδάσκων τοὺς περὶ ὀρθοεπείας καὶ κάλλους τῆς γλώσσης κανόνας, οὓς λέγεται ὅτι ἐφήρμωσεν ὅ τε Θουκυδίδης ἐν τῷ μεγάλῳ αὐτοῦ ἔργῳ, καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ.

Ὁ Πρωταγόρας συνήθως ἐπραγματεύετο τὴν κατὰ γένη πλοκὴν τῶν μερῶν τοῦ λόγου, τοὺς χρόνους τῶν ῥημάτων καὶ τὰ εἴδη τῶν προτάσεων, διακοσμῶν οὕτω καὶ αὐτὸς τὴν ῥητορικὴν ἐπιστήμην ἐπὶ τὸ βέλτιον.

Ὁ Ἱππίας, σχηματίσας κανόνας τινὰς περὶ μέτρου καὶ ἁρμονίας, ὑπεστήριξεν οὐκ ὀλίγον τὴν ποίησιν.

Πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἄλλων πολλῶν σοφιστῶν οἱ μὲν ἐπισταμένως ἐνησχολοῦντο περὶ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, ἀναπτύσσοντες οὕτω τὴν κριτικήν, οἱ δὲ διδάσκοντες τοὺς μετ' αὐτῶν συνδιαλεγομένους νὰ προσέχωσι πολὺ εἰς τοὺς διαφόρους τρόπους τοῦ σκέπτεσθαι, οὓς διὰ κομψοτάτων σοφισμάτων ἐξέφραζον, προήγαγον μᾶλλον τὰς διαλογικὰς συζητήσεις.

Σκοπὸς τῆς μελέτης ἡμῶν δὲν εἶναι νὰ ἐξετάσωμεν τὰ πνευματικὰ καὶ ῥητορικὰ προσόντα τῶν σοφιστῶν, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ῥητορικῆς ἐπιστήμης — ταῦτα ἐν παρόδῳ πραγματευόμεθα — ἀλλὰ νὰ μελετήσωμεν, ἐφ' ὅσον ὁ στενὸς χῶρος αὐτῆς καὶ ἡ ὑπομονὴ ὑμῶν ἐπιτρέπει, τὰ ἠθικὰ δόγματα αὐτῶν, ὅπως ἴδωμεν ἂν ταῦτα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἓν τῶν κυριωτέρων αἰτίων τῶν ἐπενεγκόντων τὴν ἠθικὴν διαφθορὰν καὶ παρακμὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Πρὸ τούτου ὅμως κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ προτάξωμεν περιληπτικὴν βιογραφίαν τῶν ἐπιφανεστέρων σοφιστῶν, παρενείροντες ἔστιν ὅτε καὶ τινα τῶν εὐφυεστέρων αὐτῶν λογοπαιγνίων, ὅπως γνωρίσωμεν αὐτοὺς κάλλιον.

Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, ὁ διασημότερος τῶν σοφιστῶν τῆς ἐποχῆς του καὶ ὁ ἐπιφανέστερος τῶν ῥητόρων τῆς ἀρχαιότητος, ἐγεννήθη ἐν Σικελίᾳ περὶ τὰ τέλη τοῦ 5ου π. Χρ. αἰῶνος. Μαθητὴς τοῦ Ἐμπεδοκλέους γενόμενος ἐπωνομάσθη ἀρχηγὸς τῶν σοφιστῶν, καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ ἐπώνυμον τοῦτο εἶχεν ἔτι τὴν καλὴν αὐτοῦ σημασίαν, σημαῖνον τὴν σώφρονα χρῆσιν τοῦ λογικοῦ καὶ τὴς εὐγλωττίας. Ἀλλ' ὁ Γοργίας ἦτο προωρισμένος νὰ μεταδάλῃ τὴν σημασίαν του.

Ὁμοιάζων ὑπό τινας μόνον ἐπόψεις πρὸς τινα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τῶν νεωτέρων χρόνων ἐπέφερε περὶ παντὸς πράγματος τὴν ἀμφιδολίαν καὶ ἀπεφαίνετο τὰς διαφόρους γνώμας του τόσῳ τεχνηέντως, ὥστε ἔπειθεν ἀμέσως τὸν ἀκροατήν. Σύγχρονος τῷ Σοφοκλεῖ, τῷ Εὐριπίδῃ, τῷ Ἀριστοφάνει, τῷ Πρωτογόρᾳ καὶ τῷ Θουκυδίδῃ δὲν ἐφάνη τὸ παράπαν ἀνάξιος τοῦ αἰῶνος, ἐν ᾧ ἐγεννήθη. Ἀποσταλεὶς ὑπὸ τῆς πατρίδος του εἰς Ἀθήνας, ἵνα ἐξαιτήσηται συμμαχίαν, εὗρε τὴν εὐκαιρίαν, ὅπως ἀναπτύξῃ πάντα τὰ προτερήματά του. Οἱ Ἀθηναῖοι κατεπλάγησαν ὑπὸ τῆς εὐγλωττίας του καὶ παρεκάλεσαν αὐτόν, ὅπως ἀποκαταστῇ ἐν τῇ πόλει των. Ὁ Γοργίας δὲν δυσηρέστησεν αὐτοὺς· ἀποκατέστη ἐν Ἀθήναις καὶ πλήρης δόξης καὶ τιμῶν συνέστησε σχολεῖον τῆς ῥητορικῆς.

Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺν χρόνον δὲν ἀρκεῖται εἰς τὰς τιμὰς καὶ τὴν δόξαν ὧν ἀπολαύει ἐν Ἑλλάδι. Διατρέχει αὐτὴν ἅπασαν καὶ μεταβαίνει εἰς Θεσσαλίαν, ἣν δάρδαρον οὖσαν τὸ πρότερον προσπαθεῖ νὰ ἐκπολιτίσῃ. Οἱ Θεσσαλοὶ εὐγνωμονοῦντες αὐτῷ ὠνόμασαν πρὸς τιμὴν τοῦ μεγάλου αὐτῶν διδασκάλου τὸ ῥητορεύειν Γοργιάζειν, ἤτις

λέξις βραδύτερον κατήντησε νὰ σημαίνῃ τὸ σοφιστεύειν.

Ἐν τούτοις ὁ θρίαμδος οὗτος, ἡ δόξα αὕτη τοῦ Γοργίου οὐδεμίαν ἐπιροὴν ἔσχεν ἐπὶ τῆς περὶ αὐτοῦ ἐκτιμήσεως τοῦ Πλάτωνος. Ἐν τῷ ὁμωνύμῳ αὐτοῦ διαλόγῳ αὐστηρῶς κρίνει αὐτὸν οὗτος· ἐλέχθη δὲ μάλιστα, ὅτι, ὅτε ὁ Γοργίας ἀνέγνω τὸν διάλογον τοῦτον τοῦ Πλάτωνος, εἶπε περιλύπως, ὅτι ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ ἤθελε δυνηθῆ νὰ ἀναπληρώσῃ ἐπιτυχῶς τὸν ποιητὴν Ἀρχίλοχον, οὗ τὸ σατυρικὸν πῦρ εἶναι γνωστὸν ὑμῖν.

Ἐν τῷ εἰρημένῳ διαλόγῳ ὁ Γοργίας μόνον ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ φαίνεται ὁρίζων τῆς ῥητορικῆς τὸν ὁρισμόν, ἐξ οὗ δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ἡ ῥητορικὴ τῶν σοφιστῶν ἦτο κενὴ καὶ πομπώδης τέχνη, περὶ τοὺς κομψοὺς λόγους, τὴν καὶ μόνην δύναμιν αὐτῆς, περιστρεφομένη, καὶ ἀποδλέπουσα οὐχὶ εἰς τὸ πεῖσαι διὰ σπουδαίων λόγων, διδάξαι καὶ ἠθικοποιῆσαι τὸν ἀκροατήν, ὡς ὁρίζει ὁ Ἀριστοτέλης τὸ ἔργον τοῦ ῥήτορος, ἀλλ' εἰς τὸ πεῖσαι διὰ ψευδῶν καὶ ἀπατηλῶν λόγων, τέρψαι καὶ ὠφελῆσαι ὑλικῶς τὸν τε πελάτην καὶ τὸν ῥήτορα.

Τὰ ὁρῶντα πρόσωπα ἐν τῷ διαλόγῳ εἶναι οἱ μαθηταὶ τοῦ Γοργίου, Πῶλος καὶ Καλλικλῆς, οἵτινες μετὰ πεποιθήσεως ἀναπτύσσουσι τὰς ὀλεθρίας αὐτῶν ἀρχὰς περὶ τοῦ ἀδικεῖν καὶ ἀδικεῖσθαι, περὶ ἀρετῆς καὶ εὐδαιμονίας, καὶ περὶ τῶν νόμων.

Εἶναι προτιμώτερον, λέγει ὁ Πῶλος, τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι, διότι εἶναι ἀνδράποδον ὁ μὴ ὢν ἱκανός, ὅταν ὑδρίζηται καὶ ἀδικῆται, νὰ ὑπερασπίζῃ αὐτὸς ἑαυτόν. Εἶναι δὲ γελοῖος, γελοιότατος ὁ νομίζων ἄδικον τὸ πλεονεκτεῖν τὸν ἱκανώτερον τοῦ ἀνικανωτέρου καὶ τὸ ἄρχειν τὸν ἰσχυρότερον τοῦ ἀσθενεστέρου, ἀφοῦ τοῦτο ἔγκειται εἰς αὐτὸ τὸ φυσικὸν δίκαιον. (Νόμῳ καλὸν καὶ Νόμῳ κακόν.)

Πόσον ὑψηλὴ εἶναι ἡ τοῦ Πλάτωνος διδασκαλία κατὰ τοῦ ἀδικεῖν καὶ πόσον αὕτη συμφωνεῖ τῇ τοῦ Εὐαγγελίου! Τὸ ἄδικα πράττειν, λέγει ὁ μέγας φιλόσοφος, εἶναι πολλῷ χεῖρον, ἢ τὸ ἄδικα πάσχειν· καὶ τὸ κολάζεσθαι ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασιν εὐκταιότερον, ἢ τὸ ἀκόλαστον μένειν.

Εἶναι δ' ἄδικον καὶ ὅλως ἀπᾶδον τῷ φυσικῷ δικαίῳ, λέγει ὁ ἄλλος σοφιστής, Καλλικλῆς, ἐν τῷ αὐτῷ διαλόγῳ, νὰ θέτωμεν ἄνω ἡμῶν τὸν νόμον, ὃν ἔθεντο οἱ νομοθέται ὑπὲρ τοῦ ἰδίου αὐτῶν συμφέροντος, ἐκφοβίζοντες οὕτω τοὺς ἰσχυροτέρους ἀνθρώπους τοὺς δυναμένους νὰ πλεονεκτῶσι καὶ ὧσιν ἀνώτεροι αὐτῶν, καὶ οἵτινες παιδαγωγοῦντες τοὺς ἰσχυροτέρους ἐξ ἡμῶν, ὡς οἱ θηριοτρόφοι ἐξημεροῦσι καὶ γοητεύουσι τοὺς λέοντας καὶ τὰ λοιπὰ θηρία, καθιστῶσιν αὐτοὺς δούλους χαμερπεῖς, ἐξυπηρετοῦντας τὰ ἴδια αὐτῶν συμφέροντα· πᾶς ἄρα σώφρων ἀνήρ, λέγει ὁ ῥιζοσπάστης σοφιστής, ὀφείλει νὰ διαρρήξῃ πάντα δεσμὸν συνδέοντα αὐτὸν μετὰ τῶν νόμων καὶ καταπατήσῃ αὐτοὺς ὑπὸ τοὺς πόδας του, ἀνορθῶν οὕτω τὸ φυσικὸν δίκαιον.

Ἀλλ' ὁμοιένωμεν ἀκούοντες τοῦ φιλελευθέρου σοφιστοῦ μέχρι τέλους τῆς ὀλεθρίας αὐτοῦ διδασκαλίας.

Ἡ φιλοσοφία, ἐξακολουθεῖ λέγων, εἶναι ὡραῖον πρᾶγμα, ἐὰν μεταχειρισθῇ τις αὐτὴν μετρίως ἐν τῇ νεότητι· ἄλλως, ἐὰν ἀσχοληθῇ τις περὶ αὐτὴν ὑπὲρ τὸ δέον καὶ ἐν τῷ γήρατι αὐτοῦ, ἐρρέτω τότε εἰς κόρακας· εἶναι διαφθορὰ τοῦ ἀνθρώπου· διότι ὁ φιλοσοφῶν, εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ μόνην προσέχων, γίνεται ἄπειρος περὶ τὰ τῆς πόλεως καὶ τοὺς λόγους, οὓς μεταχειριζόμενός τις πρέπει νὰ συναναστρέφηται μετὰ τῶν ἀνθρώπων· καὶ τὸ δεινότερον εἶναι, ὅτι γίνεται ἄπειρος περὶ αὐτὰς τὰς ἀνθρωπίνους ἐπιθυμίας, τὰς ἡδονὰς καὶ τὰ ἤθη· ὅταν δὲ παραστῇ ἡ ἀνάγκη νὰ ἀναμιχθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὰ πράγματα τῆς πολιτείας, γίνεται καταγέλαστος καὶ ἄξιος ῥαδδιμάστων· διότι, ἐνῷ εἶναι εὐφυὴς καὶ ἐπιτήδειος εἰς πολλά, εἴς τε τὰ πολιτικὰ καὶ εἰς τὴν ἀγοράν, ἐν ᾗ οἱ ἄνθρωποι γίνονται ἐνδοξότατοι, κάθηται ἀργὸς ἔν τινι γωνίᾳ, ψιθυρίζων καὶ φλυαρῶν μετὰ 4 ἢ 5 μειρακίων καὶ μὴ λέγων ἐλεύθερον τινὰ λόγον καὶ μέγαν.

Πρὸς τούτοις πᾶσιν ὁ σοφιστὴς προστίθησι καὶ τὰ οἰκτρὰ περὶ ἀρετῆς καὶ εὐδαιμονίας δόγματά του λέγων ὅτι ὁ θέλων νὰ ζῇ καλῶς πρέπει νὰ θεραπεύῃ πάσας τὰς ἐπιθυμίας του, καὶ μέγιστα ἂν ἦσαν αὗται, καὶ νὰ μὴ περιστέλλῃ αὐτάς· τοῦτο δὲ κατ' αὐτὸν εἶναι ἡ ἀρετή· ἐπειδὴ ὅμως τοῦτο δὲν εἶναι εὔκολον, λέγει, εἰς πάντας, ἀλλὰ μόνον εἰς τοὺς ἐπιτηδειοτάτους καὶ ἱκανωτάτους, διὰ τοῦτο οἱ ἀποτυγχάνοντες ἕνεκεν ἀδυναμίας, ἵνα κρύψωσι τὴν αἰσχύνην των, λέγουσιν ὅτι ἡ ἀκολασία εἶναι αἰσχρὸν πρᾶγμα· καὶ τοὺς μὲν ἀκολάστους κατηγοροῦσι, ἑαυτοὺς δ' ἐπαινοῦσιν ὡς σώφρονας καὶ ἀνδρείους. Ὡς συμπέρασμα δὲ τέλος τῶν φλυαριῶν του φέρει ὁ σοφιστής, ὅτι ἀρετὴ καὶ εὐδαιμονία εἶναι ἡ τρυφὴ καὶ ἡ ἀκολασία· τὰ δὲ λοιπὰ πάντα, τὰ καλλωπίσματα, αἱ παρὰ φύσιν συνδῆκαι τῶν ἀνθρώπων, εἶναι φλυαρίαι οὐδενὸς ἄξιαι. Τοιαύτη περίπου ἦν καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς Κυρηναϊκῆς σχολῆς περὶ ἡδονῆς.

Πᾶσαι αὗται αἱ διεφθαρμέναι ἀρχαὶ τοῦ Γοργίου εἶναι ἀποτελέσματα τοῦ ἐν τῷ ἀπολεσθέντι συγγράμματι αὐτοῦ, περὶ τοῦ μὴ ὄντος ἢ περὶ φύσεως ἀπαντῶντος δόγματός του, καθ' ὃ οὐδὲν ὑπάρχει, ἂν δὲ ὑπάρχῃ δὲν τὸ γνωρίζομεν· ἀλλὰ καὶ ἂν τὸ γνωρίσωμεν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ μεταδώσωμεν ἄλλοις.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Τὸ πρῶτον δίκροτον τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ

"ΤΟ ΣΤΕΜΜΑ"

ἐν παραβολῇ πρὸς τὸ μεγαλείτερον θωρηκτὸν τῆς Γαλλίας

"Ο ΝΑΥΑΡΧΟΣ BAUDIN".

(Μετὰ δύο εἰκόνων, ὅρα σελ. 301.)

Τὸ πρῶτον δίκροτον, τὸ ὁποῖον ἐναυπηγήθη ἐν Γαλλίᾳ, ἦτο τὸ "Στέμμα", κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ ναυπηγοῦ Δυπὲν ἐν Διέππῃ. Τὸ μέγα τοῦτο ἔργον διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐξετελέσθη "πρὸς πλήρη εὐαρέσκειαν τοῦ βασιλέως", ὡς ἀναφέρουσι σύγχρονα ἔγγραφα. Ἡ ναυπήγησίς του ἐγένετο ἐν ἔτει 1637, ὡπλίσθη δὲ τὸ πλοῖον διὰ 76 τηλεδόλων. Τὸ μῆκος αὐτοῦ ἦτο 39 μέτρων, μῆκος τεράστιον διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, καθ' οὓς τὰ μεγαλείτερα πολεμικὰ σκάφη ἦσαν, κυριολεκτικῶς εἰπεῖν, μεγάλαι λέμβοι. Ὁ μεσαῖος ἱστὸς τοῦ "Στέμματος" εἶχε 117 ποδῶν ὕψος (38 μέτρ.), τὰ ἱστία του ὅλα συνέκειντο ἐξ 11,700 μέτρων πανίου· τὸ μέγα σχοινίον του (ἡ γούμενα) εἶχε περιφέρειαν 24 δακτύλων (μέτρ. 0,65), μῆκος 195 μέτρων καὶ βάρος 6853 χιλιογράμμων. Ἡ μεγάλη αὐτοῦ ἄγκυρα ἐζύγιζε 2447 χιλιόγραμμα.

Τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ πλοίου τούτου συνέκειτο ἐξ ἑνὸς πλωτάρχου (μὲ μισθὸν 300 φράγκων κατὰ μῆνα) ἑνὸς ὑποπλοιάρχου (μὲ μισθὸν 100 φρ.) καὶ ἑνὸς ἀνθυποπλοιάρχου (50 φρ.). Ὁ πρῶτος αὐτοῦ κυβερνήτης ἦτο ὁ πλωτάρχης Λωναί Ῥοσιλῆς. Τοὺς τρεῖς τούτους ἀξιωματικοὺς διώριζεν ὁ βασιλεύς, ὁ δὲ κυβερνήτης ὤφειλε νὰ ἐκλέξῃ τὰ πλήρωμά του, λαμδάνων ἐπὶ τούτῳ τὴν ἀναγκαίαν ἐπιχορήγησιν ὑπὸ τοῦ κράτους. Καὶ διὰ τὴν τροφὴν τοῦ πληρώματος ὤφειλε νὰ φροντίζῃ ὁ κυβερνήτης. Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐναυπηγήθη τὸ "Στέμμα" πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας ἦτο ὁ καρδινάλιος Ῥισελιέ, ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν ὁ Σουρδῆς, ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Βορδώ, καὶ μέγας ἐφημέριος τοῦ ναυτικοῦ ὁ ἅγιος Βικέντιος (St. Vincent de Paul).

Ἡ ὁλικὴ δαπάνη τοῦ "Στέμματος" ἀνῆλθεν εἰς 500 χιλιάδας φράγκων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν ἡ μὲν πορῖτις ἐτιμᾶτο φρ. 1.40 κατὰ χιλιόγραμμον, ὁ δὲ μόλυδδος φρ. 19.70 κατὰ 100 χιλιόγραμμα.

Ἂς παραδάλλωμεν ἤδη τὸ ἐν ἔτει 1883 ἐν Βρέστῃ κατασκευασθὲν μέγα θωρηκτὸν "Ὁ ναύαρχος Baudin". Τοῦτο εἶναι ἐκ σιδήρου καὶ χάλυδος ἔχει δὲ μῆκος μέτρ. 104.40. Δὲν ἔχει ἱστούς, ἢ μικρὸν μόνον ἱστὸν χρησιμεύοντα διὰ τὰ σήματα. Ἔχει δύο μηχανὰς καὶ δύο ἕλικας. Αἱ δύο μηχαναὶ ἔχουσιν ὁμοῦ δύναμιν 8320 ἵππων. Ὁ ὁπλισμός του σύγκειται· ἐκ 3 τηλεδόλων (75 τόννων) ἐν τοῖς πύργοις, καὶ 12 τηλεδόλων μικροτέρων. Τὸ δὲ πλήρωμα αὐτοῦ σύγκειται ἐξ ἑνὸς ἀντιπλοιάρχου, κυδερνήτου, λαμδάνοντος μισθὸν φρ. 817.90 κατὰ μῆνα, ἑνὸς πλωτάρχου (μισθὸς 742.11), 3 ὑποπλοιάρχων (347.56), 5 ἀνθυποπλοιάρχων (257.63), 12 δοκίμων (151.58), ἑνὸς ἀρχιμηχανικοῦ (347.46), ἑνὸς φροντιστοῦ (347.46), ἑνὸς ἰατροῦ α'. τάξεως (347.56), ἑνὸς ἰατροῦ β'. τάξεως (252.63), ἑνὸς δοηθοῦ ἰατροῦ (183.16), καὶ ἑνὸς δοηθοῦ φαρμακοποιοῦ (183.16) πρὸς δὲ καὶ ἐξ ὑπομηχανικῶν, θερμαστῶν, σιδηρουργῶν, ὁπλοποιῶν κτλ. καὶ ναυτῶν, ἐν ὅλῳ ἐκ πληρώματος 706 ἀνδρῶν. Ἡ δαπάνη τοῦ σκάφους ἀνῆλθεν εἰς 11½ ἑκατ. φράγκων, τῶν δὲ μηχανῶν 1½ ἑκατομ. Ἡ δὲ ὁλικὴ δαπάνη μέχρις ἀποπερατώσεως ἀνῆλθεν εἰς τὸ μέγα ποσὸν 20 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Τὸ οἰκονομικὸν μέρος τοῦ πολεμικοῦ τούτου πλοίου εἶναι ὅλως διάφορον τοῦ "Στέμματος". Περὶ τῆς τροφῆς τῶν ἀνδρῶν δὲν φ

ΟΙ ΜΥΡΜΗΚΕΣ ΩΣ ΤΡΟΦΗ ΕΝ ΒΡΑΣΙΛΙΑι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 301.)

ΥΠΑΡΧΟΥΣΙ φυλαί τινες τῆς κεντρῴας Ἀφρικῆς καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ ἀρχιπελάγους, τρώγουσαι ἔντομα. Ἐν Βρασιλίᾳ, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἁγίου Παύλου, ὁ ὄχλος τρώγει μεγάλους μύρμηκας, πωλουμένους ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐψημμένους, ὡς πωλοῦνται παρ' ἡμῖν τὰ κάστανα. Τοὺς μεγάλους τούτους μύρμηκας ἐνδύουσιν ἐνίοτε οἱ πωληταὶ ὡς κούκλας, ὅπως ἑλκύσωσι τοὺς ἀγοραστάς. Ἐν τῇ παρατεθειμένῃ εἰκόνι φαίνεται ἡ διασκευὴ τῶν μυρμήκων τούτων. Συνήθως τίθενται οἱ οὕτω ἐνδεδυμένοι μύρμηκες ἐντὸς πυξίδων, φερουσῶν τὴν ἐπιγραφὴν formigas vestidas. Οἱ μεγάλοι οὗτοι μύρμηκες εἶναι ἔντομα καταστρεπτικώτατα· ἐνίοτε ἐν μιᾷ νυκτὶ κατατρώγουσιν ὅλα τὰ φύλλα τῶν θάμνων τοῦ καφὲ καὶ ἐξαφανίζουσιν ὅλην τὴν ἐσοδείαν. Αἱ φωλεαί των, ἀπέχουσαι ἀλλήλων κατὰ 30 μέτρα, εἶναι λοφίσκοι, ἔχοντες 1 μέτρου ὕψος καὶ ἔχουσι τὸ χρῶμα τοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ ἀνεγείρονται.

Οἱ μύρμηκες οὗτοι τῆς Βρασιλίας εἶναι οἱ μεγαλείτεροι γνωστοὶ μύρμηκες· καὶ τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ ἔχουσι πτερά, τὸ δὲ περιεργότερον εἶναι ὅτι ὑπάρχουσι καὶ οὐδέτεροι. Δὲν ἐξέρχονται τῶν φωλεῶν των εἰμὴ μόνον τὴν νύκτα καὶ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν αἱ μυρμηκοφωλεαὶ εἶναι ἐπιμελῶς κεκλεισμέναι διὰ κλαδίων καὶ λιθαρίων, τὰ ὁποῖα τὴν νύκτα ἀφαιροῦνται, ὅπως ἐπιτρέπωσι τὴν ἔξοδον. Τῶν αὐτῶν κλαδίων καὶ λιθαρίων γίνεται χρῆσις καὶ τὴν ἑπομένην ἡμέραν, ἀφ' οὗ ὅλοι οἱ μύρμηκες ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν φωλεάν των. Τὰ ἀπὸ τῶν θάμνων ἀποκοπτόμενα φύλλα μεταφέρονται εἰς τὰς φωλεάς. Εἰς τί ὅμως χρησιμεύουσι; Κατὰ τὸν Μάκ-Κοὺκ, ὅστις λίαν ἐπιμελῶς ἐμελέτησε τὸν βίον αὐτῶν, τὰ φύλλα χρησιμεύουσιν εἰς κατασκευὴν μάζης φαιοχρόου, δι' ἧς κατασκευάζουσι τὰς ὀκταγώνους αὐτῶν φωλεὰς ἢ κυψέλας, ὡς αἱ μέλισσαι. Ὁ κ. Βὲλτ ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ φύλλα σχηματίζουσι βαθμηδὸν στρῶμα, ἐφ' οὗ φύονται οἱ μύκητες, οἵτινες εἶναι ἡ κυριωτέρα τῶν μυρμήκων τούτων τροφή.

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν Ἰνδῶν τὸ νοστιμώτερον μέρος εἶναι ἡ κοιλία τῶν θηλέων, πεπληρωμένη ᾠῶν.

Η ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΚΟΖΑΚΟΥ.

Διήγημα Sacher-Masoch.

ΥΣ ἐκάλυπτε τὴν ἐκτεταμένην πεδιάδα· ὑπὸ τὸν ἀστερόεντα οὐρανὸν καὶ ἐν μέσῳ τοῦ κυματώδους ὠκεανοῦ τῶν χόρτων καὶ τῶν ἀνθέων εὑρίσκετο μικρὰ καλύβη· φράκτης, καταρρεύσας ἐν μέρει, περιέβαλλε τὴν αὐλὴν καὶ τὸν μικρὸν κῆπον.

Ἐν τῷ ἰσογείῳ δωματίῳ, οὗ οἱ τοῖχοι ἐκαλύπτοντο ὑπὸ εἰκόνων Ἁγίων, ἡ Βάσα ἐκοιμᾶτο μόνη ἐπὶ τῆς σκληρᾶς κλίνης της, κεκαλυμμένη ὑπὸ τοῦ προβατείου ἐπενδύτου. Ὁ σύζυγός της, ὁ Κοζάκος Δοροβέγκος, εἶχεν ἀπέλθει ἅμα ἐγνώσθη ἡ ἐπιδρομὴ τῶν γειτνιαζόντων Τατάρων.

Αἴφνης ἡ νεαρὰ γυνὴ ἀφυπνίσθη· ἔκρουέ τις τὴν θύραν της. Ἐπί τινας στιγμὰς ἔστη ἀκρωμένη· ἡ θύρα ἐκρούσθη καὶ δεύτερον. Ἡ Βάσα ἠγέρθη καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν. Πρὸ αὐτῆς ἵστατο ὁ ἵππος τοῦ Κοζάκου, ἄνευ ὅμως ἱππέως. Τρόμος κατέλαβε τὴν γυναῖκα· ἐγνώριζεν αὕτη τὸ πιστὸν ζῶον, καὶ εὐθὺς ἐσυλλογίσθη ὅτι ὁ σύζυγός της ἐφονεύθη. Ἄλλως ὁ ἵππος δὲν θὰ τὸν ἐγκατέλιπε ζῶντα. Στηριζομένη ἐπὶ τῆς θύρας, καλύπτουσα διὰ τῶν χειρῶν της τὸ πρόσωπον ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἤρξατο κλαίουσα. Ὁ ἵππος ἐστήριξε τὴν κεφαλήν του ἐπὶ τοῦ ὤμου της καὶ ἐστέναξεν, ὡς ἂν καὶ οὗτος ἔκλαιε μετ' αὐτῆς τὸν γενναῖον ἱππέα. Περιβάλλουσα διὰ τῶν βραχιόνων της τὴν κεφαλὴν τοῦ πιστοῦ ζώου τὴν ἠσπάσθη, καὶ εἶτα ἀπέμαξε τὰ δάκρυα αὐτῆς.

Καὶ ἂν ὄντως ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ, ὃν τόσον ἐνθέρμως ἠγάπα, ἡ Βάσα εἶχε καθῆκον νὰ ἐκπληρώσῃ· δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ἀφήσῃ βορὰν τῶν κοράκων, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ τὸν θάψῃ ὡς καλὸν χριστιανὸν ἐν χώματι ἡγιασμένῳ. Ἡ Βάσα εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐφόρεσε τὴν γοῦνάν της, ἐκάλυψε τὴν μέλαιναν κόμην δι' ἐρυθροῦ μανδυλίου, ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὴν μάστιγα καὶ ἐζώσθη τὸ γιαταγάνιον· βεβαιωθεῖσα δὲ ὅτι τὰ δύο πιστόλια τοῦ ἐφιππίου ἦσαν καλῶς γεμισμένα καὶ ὅτι ἡ φιάλη μὲ τὸ οἰνόπνευμα εὑρίσκετο ἐν τῷ δερματίνῳ σάκκῳ, ἐπέβη τοῦ ἵππου καὶ ἀπῆλθε λαβοῦσα τὴν διεύθυνσιν, ἣν ἔλαβε τὴν πρωΐαν ὁ Δοροβέγκος ἀναχωρῶν.

Ἄκρα ἐπικράτει σιγὴ ἐπὶ τῆς εὐρείας πεδιάδος· οὐδὲν ἐκινεῖτο, μόνον ἐλαφρὰ πνοὴ ἀνέμου ἐλύγιζε τὰ ὑψηλὰ χόρτα. Μακρόθεν ἐφαίνετο σκοτεινὸν ὄγκος, τὸ δάσος. Ἡ Βάσα ἐπέτα ὡς πτηνὸν διὰ τῆς ἀνοικτῆς ἐκτάσεως μέχρι τοῦ παρακειμένου χωρίου· ἐκεῖ ἔμαθεν ὅτι οἱ Τάταροι ὑπεχώρησαν συμπαραλαβόντες πλούσια λάφυρα καί τινας αἰχμαλώτους. Ταῦτα ἀκούσασα ἤρξατο ἐλπίζουσα.

Πρὸς ἀνατολὰς ἔλαμπον αἱ πρῶται ἀκτῖνες τῆς ἡμέρας. Διερχομένη παρά τι κτῆμα τῶν Κοζάκων, πυρποληθὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, εἶδεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τὸ πρῶτον θῦμα τοῦ ἀγῶνος, ἕνα μουσουλμάνον. Τότε ἄφησε τὰς ἡνίας τοῦ ἵππου, ὅστις τὴν μετέφερε κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης· πέριξ τὸ χόρτον ἦτο πεπατημένον ὑπὸ τῶν πετάλων τῶν ἵππων· ἐν μέσῳ τῶν χόρτων ἔκειντο πτώματα. Ἡ Βάσα ἀφιππεύσασα ἐξήτασε μετὰ προσοχῆς τοὺς νεκροὺς Κοζάκους ἕνα πρὸς ἕνα, ἐλπίζουσα νὰ εὕρῃ τὸν σύζυγόν της· ἀλλ' εἰς μάτην.

— Θὰ ἦναι αἰχμάλωτος, εἶπε καθ' ἑαυτήν, καὶ ἡ ἰδέα αὕτη τὴν παρηγόρησεν.

Ὁ ἥλιος ἐν τοσούτῳ εἶχεν ἀνατείλει καὶ οἱ κόρακες καὶ ἱέρακες ἤρξαντο τοῦ ἀποτροπαίου συμποσίου των, κτυπῶντες τὰς πτέρυγάς των καὶ κρώζοντες.

Αἴφνης ὁ ἵππος ἐχρεμέτισε μακρόθεν. Μήπως ἀνεκάλυψε τὸν κύριόν του; Ἡ Βάσα ἔσπευσε πρὸς τοὺς πυκνοὺς θάμνους, παρὰ τοὺς ὁποίους ἵστατο ὁ ἵππος κινῶν τὴν οὐράν του· ἤνοιξε τοὺς κλάδους καὶ ἀφῆκε κραυγήν — ὁ σύζυγός της ἔκειτο ἐκεῖ ὄπτιος, κεκλεισμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ αἱματόφυρτος. Ἐρρίφθη ἐπ' αὐτοῦ, τὸν ἠσπάσθη καὶ ἐγείρασα αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας της·

— Δοροβέγκε, ἀνέκραξε, σύζυγέ μου, ἀνδρεῖέ μου!

Ὁ Δοροβέγκος ἀνέπνευεν ἀκόμη. Ἡ Βάσα ἔλαβε τὴν φιάλην μὲ τὸ οἰνόπνευμα, καὶ τῇ ἐστάλαξε σταγόνας τινὰς εἰς τὸ στόμα. Ὁ τραυματίας ἀνεστέναξεν ἐλαφρῶς καὶ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἡ Βάσα παραμερίσασα τὸ ὑποκάμισόν του εἶδε τὴν πληγήν — ἦτο πληγὴ λόγχης πρὸς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ στήθους. Μετὰ πολλῆς ἐπιδεξιότητος ἔπλυνε τὴν πληγὴν διὰ οἰνοπνεύματος καὶ κόψασα διὰ τοῦ γιαταγανίου τὸν ἐπενδύτην του περιέδεσεν αὐτήν. Τέλος τῷ ἔδωκε καὶ ἔπιεν ὀλίγον οἰνόπνευμα. Ὁ τραυματίας ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ Βάσα τὸν ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ τὸν παρετήρει, μεθ' ὃ ποιοῦσα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ προσηυχήθη ἐπί τινα λεπτά.

— Ἔχεις τὴν δύναμιν νὰ ἱππεύσῃς βοηθούμενος παρ' ἐμοῦ; τὸν ἠρώτησε μετ' ὀλίγον.

Ὁ Δοροβέγκος ἔσεισε τὴν κεφαλήν.

— Ὄχι, ἀπεκρίθη, ἔχασα πολὺ αἷμα.

— Τότε πρέπει νὰ μείνωμεν ἐδῶ, εἶπεν ἡ Βάσα, ἕως ὅτου ἀνακτήσῃς τὰς δυνάμεις σου.

— Ἐπεθύμουν νὰ κοιμηθῶ, ἐψιθύρισεν ὁ τραυματίας.

Ἡ Βάσα τὸν ἀπέθεσεν ἐλαφρῶς ἐπὶ [τοῦ χόρτου καὶ τῷ ἔθεσε τὸν σάκκον ὡς προσκέφαλον· δέσασα τὸν ἵππον πλησίον του ἐπὶ μικροῦ πασσάλου, ἀπῆλθεν εἰς ἀναζήτησιν ὀλίγης τροφῆς καὶ ὕδατος διὰ τὸν πληγωμένον.

Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐθέρμαινον τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν τράχηλον τῆς ἀνδρείας γυναικός· ἀλλὰ περὶ τούτου οὐδόλως ἐφρόντιζεν. Καταβεβλημένη καὶ αὐτὴ ἐκ τῆς πείνης καὶ δίψης ἐξηκολούθει ἀναζητοῦσα τροφὴν καὶ ὕδωρ διὰ τὸν σύζυγόν της. Ἀλλ' εἰς μάτην· οὐδὲ σταγόνα ὕδατος εὕρισκεν, οὐδὲ δένδρον, οὐδὲ καλύβην. Ἤρξατο ἀπελπιζομένη, ὅτε αἴφνης ὀλίγα βήματα μακρότερον εἶδε χαράδραν κατάφυτον· κατῆλθε καὶ εὑρέθη ἐνώπιον θάμνων πεπληρωμένων μούρων· συλλέξασα ἀρκετά, μόλις δυναμένη νὰ βαδίσῃ ἐκ τοῦ κόπου, ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἔκειτο ὁ Δοροβέγκος.

Οὗτος ἐκοιμᾶτο. Ἐκάθησε παρ' αὐτῷ, ἀλλ' οὐδὲ ἓν μοῦρον ἔφαγε πρὶν ἐξυπνήσῃ. Ἀφ' οὗ ἐξύπνησε τῷ ἔδωκεν ὀλίγην τροφὴν καὶ ἀφ' οὗ αὐτὸς ἔφαγεν, ἔφαγε καὶ αὐτή. Εἶτα δὲ πάλιν ἔσπευσεν εἰς ἀναζήτησιν ὕδατος. Ἡ νὺξ ἦτο ἤδη προκεχωρημένη ὅτε εὗρε δόσκοντα ἵππον Κοζάκου καὶ πλησίον αὐτοῦ ξυλίνην φιάλην κενήν.

— Δός μοι νερόν, εἶπεν ὁ Κοζάκος.

— Δὲν ἔχω.

— Μικρὸς ῥύαξ εἶναι ἐδῶ πλησίον, εἶπεν ὁ Δοροβέγκος.

— Ποῦ εἶναι;

— Πρὸς τὸ ὄπισθεν μέρος.

Ἡ Βάσα ἠγέρθη καὶ παραλαβοῦσα τὸ ξύλινον φλασκίον ἀπῆλθεν· αἴφνης εἶδεν ἔμπροσθέν της μικρὸν φῶς. Τί ἦτο αὐτὸ τὸ φῶς; Ἀνθρωπίνη κατοικία, ἢ στρατόπεδον τῶν Τατάρων; — Ἀδιάφορον· ὁ σύζυγός της ἔχει ἀνάγκην ὕδατος· προχωρεῖ ἀκολουθοῦσα τὸ φῶς. Τὸ φῶς κινεῖται, ποτὲ μὲν ὑψούμενον, ποτὲ δὲ ταπεινούμενον καὶ τὴν ὁδηγεῖ πρὸς σύμπλεγμα δένδρων· πλὴν ποῖος θόρυβος προσβάλλει τὰ ὦτά της; Εἶναι ὁ ῥόχθος ὕδατος... ἂς ἔχῃ δόξαν ὁ Θεός!... Ἀλλὰ ὁ ποῦς της δυθίζεται αἴφνης μέχρι τοῦ γόνατος ἐντὸς τέλματος· τὸ ὁδηγῆσαν αὐτὴν φῶς ἦτο ἐκ τῶν ἀπατηλῶν ἐκείνων τῶν δασῶν λάμψεων, τῶν προερχομένων ἐκ τῶν σεσηπότων ξύλων. Ἡ Βάσα κρατεῖται ἀπὸ κλάδου καὶ μετ' ἄκρας προσοχῆς προχωρεῖ· τέλος βλέπει ἐνώπιόν της στίλβον διαυγὲς ὕδωρ. Πόσον εἶναι εὐτυχής, ἡ ταλαίπωρος γυνή! Ἐν τῇ χαρᾷ αὐ-

τῆς ἄρχεται νὰ ψάλλῃ ᾆσμα γνωστὸν τῶν Κοζάκων, τοῦ ὁποίου ὁ πρῶτος στίχος εἶναι·

"Ὁ Κοζάκος τὸν ἵππον του ποτίζει."

Πρὸ τῶν ποδῶν της ῥέει ὁ ποταμός· κύπτει ἡ Βάσα καὶ πίνει ἀπλήστως ἐκ τοῦ δροσεροῦ ὕδατος, ὡς πίνει ἵππος διψαλέος· εἶτα γεμίσασα τὸ ξύλινον ἀγγεῖον ἔσπευσε πάλιν πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εἶχεν ἀφήσει τὸν σύζυγόν της.

— Δοροβέγκε! Δοροβέγκε! φωνάζει μακρόθεν.

Ἐπὶ πολὺ οὐδεμία ἠκούσθη ἀπάντησι· τέλος διὰ τῆς νυκτὸς ἤχησε τὸ ὄνομά της.

— Βάσα! Βάσα! Ἐδώ!

— Ἔχω νερόν, Δοροβέγκε! εἶπεν αὐτὴ καὶ ἐπανέλαβε τὸ διακοπὲν ᾆσμά της.

Ἔφθασε πλησίον του, ἐγονάτισε, καὶ τῷ ἐπλησίασε τὸ ἀγγεῖον εἰς τὰ χείλη· καὶ ἔπιεν ὁ τραυματίας, εἶτα δὲ ἔστρεψε πρὸς αὐτὴν τοὺς μέλανας ὀφθαλμούς του καὶ δύο δάκρυα ἔρρευσαν ἐπὶ τῶν ἡλιοκαῶν παρειῶν του μέχρι τοῦ μύστακός του.

Τὴν πέμπτην ἡμέραν ὁ Δοροβέγκος εἶπε·

— Τώρα αἰσθάνομαι πάλιν τὰς δυνάμεις μου.

Ἡ Βάσα τὸν ἐβοήθησε νὰ ἐγερθῇ, ἡτοίμασε τὸν ἵππον, καὶ ἀμφότεροι ἐφιππεύσαντες ἀπῆλθον βήματι δραδεῖ, προσέχοντες μὴ ἐπέλθῃ αἴφνης κίνδυνός τις. Ὅταν δ' ἐπλησίασαν πρὸς τὴν ἐμπρησθεῖσαν καλύβην, εἶδον τρεῖς ἱππεῖς ἐρχομένους πρὸς αὐτούς.

— Οἱ Τάταροι! ἐψιθύρισεν ὁ Δοροβέγκος.

— Μὴ κινηθῇς, εἶπεν ἡ Βάσα· θὰ σὲ σώσω ἢ θ' ἀποθάνω μαζύ σου!

Οἱ δύο ἐκ τῶν ἱππέων ἦσαν ἤδη

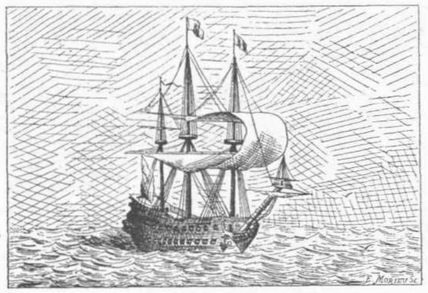

ΤΟ ΣΤΕΜΜΑ.

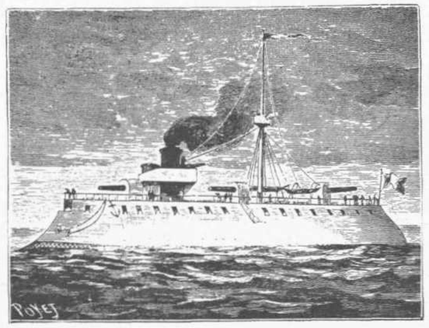

Ο ΝΑΥΑΡΧΟΣ BAUDIN.

πλησίον· ἡ σύζυγος τοῦ Κοζάκου ἔλαβε τὰ πιστόλια της· ἐπυροβόλησε καὶ εἷς τῶν ἐχθρῶν ἔπεσε βυθισθεὶς εἰς τὰ πυκνὰ χόρτα· ἐπυροβόλησε καὶ δεύτερον καὶ ὁ ἵππος τοῦ δευτέρου ἔπεσε συμπαρασύρας τὸν ἱππέα. Ἐν ῥοπῇ ἀστραπῆς ἐγύμνωσε τὸ γιαταγιόν της καὶ ἁρπάσατα τὸν ἐχθρὸν ἐκ τῆς κόμης τῷ ἀπέκοψε τὴν κεφαλήν, καὶ εἶτα ὕψωσε τὴν μάχαιραν ἐν θριάμβῳ. Τότε ἔφθασεν ὁ τρίτος ἱππεὺς καὶ ἔστη ἐνώπιον τῆς ὡραίας γυναικός.

— Ἐλθὲ μαζύ μου, ῥόδον ἄγριον τῆς πεδιάδος, τῇ εἶπε· θὰ ἴσαι ὁ λαμπρότερος στολισμὸς τοῦ χαρεμίου μεγάλου ἡγεμόνος· ἐν μέσῳ τῆς πολυτελείας, φοροῦσα μεταξωτὰ φορέματα καὶ πολύτιμα κοσμήματα θὰ κάθησαι ὡς σουλτάνα ἐπὶ μαλακῶν ἀνακλίντρων, ἔχουσα περὶ σὲ σμῆνος δούλων, οἱ ὁποῖοι θὰ ὑπακούουν μόνον εἰς τὰ νεύματά σου.

Ἡ σύζυγος τοῦ Κοζάκου τῷ ἀπήντησε διὰ εἰρωνικοῦ καχγάσματος, καὶ λαβοῦσα τὸ σχοινίον τοῦ ἐφιππίου τὸ ἔρριψε μετὰ τοσαύτης ἐπιτηδειότητος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐχθροῦ, ὥστε τὸν ἔρριψε κατὰ γῆς.

— Παραδώσου, τῷ εἶπεν, ἢ σὲ φονεύω!

Ὁ Τάταρος ἔπεσε γονυπετὴς ἐνώπιόν της καὶ ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους του.

— Μὴ κινηθῇς, προσέθηκεν ἡ Βάσα, ἢ ἀμέσως σοὶ ἀποκόπτω τὴν κεφαλήν.

Τότε ἀφιππεύσασα ἐπροχώρησε πρὸς τὸν αἰχμάλωτον, τῷ ἔδεσε τὰς χεῖρας ὄπισθεν τῶν νώτων του καὶ τὸν διέταξε νὰ ἐγερθῇ. Ἐξετάσασα τὸν φονευθέντα ἵππον εὗρεν ἐπ' αὐτοῦ πολύτιμά τινα ἀντικείμενα· ὕφασμα τουρκικὸν χρυσοκέντητον, ἀργυρᾶ τινα σκεύη, σταυρὸν χρυσοῦν καὶ ζεῦγος ἐνωτίων. Θριαμβευτικῶς ἐπέδειξε τὰ

Ο ΜΥΡΜΗΚΕΣ ΩΣ ΤΡΟΦΗ ΕΝ ΒΡΑΣΙΛΙΑι.

πάντα εἰς τὸν σύζυγόν της, μεθ' ὃ θέσασα τὰ λάφυρά της ἐντὸς τοῦ δερματίνου σάκκου, ἐπέβη πάλιν τοῦ ἵππου.

— Τώρα, εἶπε πρὸς τὸν Τάταρον, σὺ εἶσαι ὁ δοῦλός μου· σὺ θὰ καλλιεργῇς τὸν ἀγρόν μας ἐν ὅσῳ ὁ σύζυγός μου δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐργασθῇ. Ἐμπρός!

Καὶ ὑπερηφάνως ἐκρότει διὰ τῆς μάστιγός της.

ΓΕΝΝΑΙΑ ΔΩΡΕΑ.

Ἀσμενοι ἀναγράφομεν ἑκάστοτε πράξεις εὐεργετικὰς καὶ προσφορὰς γενναίας τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν. Εἶναι πράγματι εὐχάριστον καὶ παρηγορητικὸν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἐν μέσῳ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐγωϊσμοῦ, νὰ βλέπῃ τις πατριώτας εὐγενεῖς, διαθέτοντας μέρος τοῦ πλούτου αὐτῶν πρὸς ἀναζωπύρωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν τῇ ἑῳτερικῷ καὶ ἐρχομένους προθύμως εἰς ἀντίληψιν διαφόρων ἀναγκῶν τῶν Ἑλληνικῶν κοινοτήτων. Διὰ τῶν φιλογενῶν τούτων ἀνδρῶν οὐ μόνον ὁ Ἑλληνισμὸς παγιοῦται καὶ συγκρατεῖται, ἀλλὰ καὶ τὸ γόητρον τῆς φίλης ἡμῶν πατρίδος αὐξάνει καὶ κραταιοῦται. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι πᾶσα πρᾶξις ἀγαθὴ Ἕλληνος, διαμένοντος ἐν οἱᾳδήποτε χώρᾳ, περιποιεῖ γόητρον καὶ τιμὴν εἰς τὴν ὅλην πατρίδα.

Διὸ μετὰ πλείστης ὅσης χαρᾶς ἐμάθομεν ὅτι ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διαμένων ὁμογενὴς ἡμῶν Κύριος Γεώργιος Ἀβέρωφ ἐδώρησεν ἐσχάτως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινότητα τῆς πόλεως ἐκείνης τὸ ποσὸν δέκα χιλιάδων ἀγγλικῶν λιρῶν πρὸς προαγωγὴν τῶν Σχολείων καὶ λοιπῶν ἀναγκῶν. Ἐπὶ τῇ γενναίᾳ ταύτῃ δωρεᾷ τοῦ κ. Γ. Ἀβέρωφ ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Σωφρόνιος, πρόεδρος τῆς δεκαπενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς τῆς διοριισθείσης πρὸς ἐγγραφὴν εἰσφορῶν, ἀπηύθυνεν αὐτῷ καταλληλοτάτην εὐχαριστήριον ἐπιστολήν, ἐν ᾗ σὺν τοῖς ἄλλοις λέγει· "Διὰ τῆς γενναιοδωρίας ταύτης ἡ φιλανθρώπων καὶ πατριωτικῶν αἰσθημάτων ἐμφορουμένη γενναία καὶ εὐαίσθητος καρδία σου ἐπέθηκε τὴν κορωνίδα τῶν ἀφθόνων ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἀγαθοεργιῶν, αἵτινες ἐξωραΐζουσι καὶ ἀγλαΐζουσιν ὁλόκληρον τὸν λαμπρὸν καὶ χριστιανικώτατον βίον σου. Ἐπὶ δὲ τοῦ στεφάνου, δι' οὗ εὐγνωμονοῦσα ἡ πατρὶς σὲ ἔστεψε, προσέθηκας ἤδη καὶ νέον ἀδάμαντα."

Ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Τοσιτσαίας Σχολῆς ὁ κ. Ἀναστάσιος Βυζάντιος ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως ἐξέφρασε διὰ καταλλήλου προσλαλιᾶς τὴν εὐαρέσκειάν του ἐπὶ τῇ ὄντως βασιλικῇ δωρεᾷ τοῦ μεγάλου τῆς Σχολῆς εὐεργέτου Κυρίου Γ. Ἀβέρωφ.

Ἐνταῦθα ὀφείλομεν κατὰ καθῆκον νὰ προσθέσωμεν ὅτι μεταξὺ τῶν μεγάλων εὐεργετῶν τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑλληνικῆς κοινότητος συγκαταλέγονται καὶ ἕτεροι δύο πλούσιοι ὁμογενεῖς ἡμῶν, οἱ Κύριοι Ἰω. Ἀντωνιάδης καὶ Κ. Ζερβουδάκης, ὧν αἱ ἀγαθοεργίαι κατέστησαν τὰ ὀνόματα αὐτῶν προσφιλῆ οὐ μόνον ἐν μέσῳ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ πολυπληθοῦς Ἑλληνικῆς παροικίας, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι αὐτῇ, ἔνθα μετ' εὐγνωμοσύνης πάντοτε ἀναγράφονται αἱ γενναῖαι προσφοραί.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΒΡΟΧΗ ΑΙΜΑΤΟΣ.

Ἐν διαφόροις χώραις ὑπάρχει παρὰ τῷ λαῷ ἡ πρόληψις ὅτι ἐνίοτε ἀπὸ τῶν νεφῶν βρέχει αἷμα. Ἡ πρόληψις αὕτη προῆλθεν ἐκ τοῦ φαινομένου, ὅτι ἐνίοτε ἡ καταπίπτουσα βροχὴ ἔχει χροιὰν ἐρυθρὰν ἐκ μικροσκοπικῶν ὀργανικῶν ἢ μεταλλικῶν σωμάτων, τὰ ὁποῖα διὰ τῶν ἀνεμοστροβίλων ὑψοῦνται ἐκ τοῦ ἐδάφους καὶ πίπτουσι κατόπιν ὁμοῦ μετὰ τῆς βροχῆς. Ἔν τινι τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ἀνεγνώσθη ἔκθεσίς τις τοῦ κ. Δελωναὶ περὶ τοιούτου φαινομένου, παρατηρηθέντος τῇ 13 Δεκεμβρίου 1887 ἐν Κοχιγκίνῃ. "Τῇ 13 Δεκεμβρίου, λέγει ἡ ἔκθεσις, ἐπανηρχόμην μετὰ τῆς οἰκογενείας μου εἰς Ταϋ-Νὶγκ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἁμάξης, ἐν ᾗ εὑρίσκοντο τέσσαρες ἄλλοι ἐπιβάται καὶ δύο παῖδες, ἐγχώριοι ἅπαντες. Περὶ τὰς 4 μ. μ. εἰς ἀπόστασιν 8 χιλιομέτρων τῆς πόλεως, ὁ νέος ἁμαξηλάτης, στραφεὶς πρὸς ἐμὲ μετ' ἀγανακτήσεως μὲ ἠρώτησε διατί ἐκηλίδωσα τὸν λευκὸν ἐπενδύτην του δι' αἵματος, ἀποστάζοντος ἐκ τῶν δακτύλων μου. Ῥίψας βλέμμα ἐπὶ τῶν χειρῶν μου εἶδον μετ' ἐκπλήξεως ὅτι οἱ δάκτυλοί μου ἦσαν πλήρεις αἵματος· ἐπίστευσα κατ' ἀρχὰς ὅτι, ἀγνοῶν πῶς, εἶχον κοπῇ, ἀφ' οὗ ὅμως τοὺς ἀπέμαξα, παρετήρησα ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον σημεῖον ἔφερον. Ἠρώτησα τότε τοὺς συνοδοιπόρους μου, ἂν γνωρίζωσι πόθεν προήρχετο τὸ αἷμα· ἀλλ' οὗτοι μοὶ ἀπήντησαν ὅτι ἀγνοοῦσι τοῦτο. Ἐξετάζων τὰ ἐνδύματά μου εὗρον ταῦτα πλήρη μικρῶν ἐρυθρῶν σταγόνων ὡς αἵματος πεπηγμένου. Μετά τινα λεπτὰ τῆς ὥρας μία τῶν συνοδοιπόρων μας εἶδε τὸ πρόσωπον τοῦ παρακαθημένου τέκνου της αἱματόφυρτον· ἐπίσης καὶ τὸ λευκὸν ἔνδυμα τοῦ παιδὸς ἔφερε πλείστας ὅσας ἐρυθρᾶς κηλίδας. Τὴν ἐπιοῦσαν ὅτε ἠθέλησα νὰ πλύνω τὰ ἐνδύματά μου οὐδεμίαν πλέον εἶδον ἐρυθρὰν κηλίδα." Ὁ κ. Δελωναί, ὅστις προσεχῶς ἐπανακάμπτει εἰς Γαλλίαν, θέλει φέρει μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸ ἀλεξιβρόχιόν του, ὅπως ἐξετασθῶσιν αἱ ἐπ' αὐτοῦ διατηρούμεναι ἐρυθραὶ κηλίδες.

Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς μικρὰν μελέτην περὶ τῶν προλήψεων ἀνατολικῶν τινων ἐθνῶν, αἵτινες δὲν ἐξηλείφθησαν εἰσέτι. Αἱ προλήψεις αὗται ὁμοιάζουσι πρὸς τὰς ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τὸν μεσαιῶνα ὑφισταμένας. Οὕτως οἱ Κινέζοι καὶ σήμερον ἔτι πιστεύουσιν εἰς τὸ ἀκίνητον τῆς γῆς, ὡς ἐπιστεύετο ἐν Εὐρώπῃ πρὸ τοῦ Γαλιλαίου. Τὰς βροχὰς αἵματος περιγράφει κατὰ τὸν 16 αἰῶνα ὁ συγγραφεὺς Λυκοσθένης, ὃν ἀναφέρει ὁ Obsequens. Ὁ τελευταῖος οὗτος συγγραφεὺς γράφει ἐν τῷ βιβλίῳ του "Περὶ θαυμάτων", ἐκδοθέντι τῷ 1555 ὅτι ἀνέγνωσεν ἐν πολλοῖς τῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων περὶ βροχῶν αἵματος· "Ἐν Σατουρνίᾳ, λέγει, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἔπιπτε βροχὴ αἵματος. Ὡσαύτως παρετηρήθη βροχὴ αἵματος τὴν ἡμέραν τοῦ φόνου τοῦ Τατίου." Μέχρι τοῦ 17 αἰῶνος αἱ τοιαῦται περιγραφαὶ εἶναι συνήθεις.

Ἐν ἔτει 1813 ὁ καθηγητὴς Σεμεντίνης ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν ἐν Νεαπόλει Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν του ἐπὶ βροχῆς ἐρυθρᾶς, καταπεσούσης ἐν τῇ κωμοπόλει Γεράκῃ, τὴν 14 Μαρτίου τοῦ ἰδίου ἔτους. Αἱ σταγόνες τῆς βροχῆς περιεῖχον κόνιν σιδηρᾶν ἐρυθρόχρουν, ὑψωθεῖσαν ἐκ τοῦ ἐδάφους ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Ἐν ἔτει 1860 οἱ Κύριοι Καμπίνης καὶ Γαβριέλλης εὗρον ὕλας ὀργανικὰς ἐν βροχῇ καταπεσούσῃ ἐν Σιένῃ τὴν 28 καὶ 31 Δεκεμβρίου 1860.

Πολλαὶ μελέται ἐγένοντο ὑπὸ τῶν μετεορολόγων καὶ σήμερον τὸ ζήτημα εἶναι ἐντελῶς λελυμένον. Μ' ὅλον τοῦτο τὸ φαινόμενον εἶναι εἰς ἄκρον περίεργον καὶ σπανιώτατον, καὶ ὡς τοιοῦτον εἶναι ἄξιον ἰδιαιτέρας μελέτης καὶ ἐπιμελοῦς ἐξακριβώσεως.

Ἡ ὁλικὴ δύναμις τῶν μηχανῶν τοῦ κόσμου. Τὸ στατιστικὸν γραφεῖον τοῦ Βερολίνου ἐπεξειργάσθη γενικὸν κατάλογον ὅλων τῶν μηχανῶν τοῦ κόσμου, καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιπόνου ταύτης ἐργασίας εἶναι εἰς ἄκρον ἐνδιαφέροντα. — Ἡ ὁλικὴ δύναμις ἡ ἀναπτυσσομένη ὑφ' ὅλων τῶν μηχανῶν ἀνέρχεται εἰς 46 ἑκατομμύρια ἵππων, ἐξ ὧν 4 ἑκατομμύρια ἀνήκουσιν εἰς τοὺς σιδηροδρόμους. Πρὸς ἀπάντησιν τῆς τεραστίας ταύτης δυνάμεως θ' ἀπητεῖτο ἓν δισεκατομμύριον ἀνθρώπων, ἤτοι θὰ ἐγίνετο χρῆσις τῆς δαναΐδου ἐργασίας τῶν $^2/_3$ ὅλων τῶν κατοίκων τῆς ὑφηλίου, συμπεριλαμβανομένων τῶν πρεσβυτῶν, τῶν γυναικῶν καὶ τῶν βρεφῶν.

Ἡ ἀναλογία τῶν διαφόρων ἐθνῶν εἶναι ἡ ἑξῆς· ἡ Ἀγγλία ἔχουσα 7 ἑκατομμύρια ἵππων δυνάμεως (μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν σιδηροδρομικῶν μηχανῶν) ἀντιπροσωπεύει τὴν δύναμιν ἑνὸς ἵππου ἀνὰ πέντε κατοίκους· ἡ Ἀμερικὴ μὲ $7^1/_2$ ἑκατομ. ἵππων δύναμιν ἀνὰ 6 κατοίκους, ἡ Γερμανία μὲ $4^1/_2$ ἑκατομ. ἵππων δύναμιν ἔχει ἑνὸς ἵππου δύναμιν ἀνὰ 11 κατοίκους· ἡ Γαλλία μὲ 3 ἑκατομ. ἵππων δύναμιν, ἀνὰ 13 ψυχάς, καὶ ἡ Αὐστρία μὲ $1^1/_2$ ἑκατ. ἵππων δύναμιν, ἀνὰ 30 ψυχάς.

Ἡ πυκνότης τῶν ὑγρῶν. Τὸ ἑξῆς περίεργον πείραμα δύναται νὰ γείνῃ ἐκ τοῦ προχείρου. Λαμβάνομεν δύο ποτήρια ἰσομεγέθη, ὧν τὸ μὲν πληροῦμεν οἴνου, τὸ δ' ἕτερον ὕδατος. Τὸ ποτήριον μὲ τὸ ὕδωρ καλύπτομεν διὰ λεπτοῦ φύλλου χάρτου, καὶ ἀνατρέπομεν αὐτὸ μετὰ προσοχῆς εἰς τρόπον ὥστε τὸ χεῖλός του προσαρμόζηται ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ἑτέρου ποτηρίου. Εἶτα δὲ διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς ἀφαιροῦμεν κατ' ὀλίγον τὸ χωρίζον τὰ δύο ρευστὰ φύλλον τοῦ χάρτου. Ἅμα ὁ χάρτης ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τῶν χειλέων τῶν ποτηρίων κατὰ 2 ἢ 3 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου, παρατηροῦμεν ὅτι διὰ τῶν σχηματιζομένων ἐπ' αὐτοῦ μικρῶν πτυχῶν, τὸ μὲν ὕδωρ ὡς βαρύτερον κατέρχηται, ὁ δὲ οἶνος ὡς ἐλαφρότερος ἀνέρχεται. Τοῦτο συμβαίνει ἐπί τινας στιγμὰς χωρὶς ν' ἀναμιχθῶσι τὰ δύο ρευστά· τέλος ὁ μὲν οἶνος καταλαμβάνει τὴν θέσιν του ἐν τῷ ποτηρίῳ τοῦ ὕδατος, τὸ δὲ ὕδωρ ἐν τῷ τοῦ οἴνου. Τὸ πείραμα τοῦτο δύναται πᾶς τις νὰ ἐκτελέσῃ ἐκ τοῦ προχείρου εἶναι πείραμα βασιζόμενον ἐπὶ τῆς φυσικῆς πυκνότητος τῶν δύο ὑγρῶν, τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ οἴνου.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ.

Ἡ διατήρησις τῶν ὠῶν. Ἔκθεσις ὠῶν διατετηρημένων ἐν Ἀγγλίᾳ ἔδωκε τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα· Τὸ πρῶτον βραβεῖον ἔλαβεν ὠὸν διατηρηθὲν ἐντὸς λεπτοτάτων πιτύρων μὲ τὴν ἄκραν πρὸς τὰ κάτω. Ἡ διατήρησις τῶν ὠῶν τούτων ἦτο ἐντελεστάτη. Τὸ δεύτερον βραβεῖον

ἔλαβον ὠά, κεκαλυμμένα ὑπὸ λεπτῆς στρώσεως κηροῦ καὶ ἐλαίου καὶ διατηρηθέντα ἐντὸς ἅλατος. Τὸ τρίτον βραβεῖον ἔλαβον ὠὰ ἐμβεβαμμένα ἐντὸς λίπους καὶ διατηρηθέντα ἐντὸς ἀσβέστου ἑρμητικῶς. Ὑπῆρχον ἐν τῇ ἐκθέσει ὠὰ διατηρηθέντα κατ' ἄλλας μεθόδους, ἀλλὰ ταῦτα ἦσαν ὅλα ἐφθαρμένα. Ἡ ἁπλουστάτη μέθοδος εἶναι ἡ διατήρησις τῶν ὠῶν ἐντὸς κόνεως ἅλατος ξηρᾶς. Αἱ μέθοδοι δι' ὑγρῶν ἀπεδείχθησαν πᾶσαι ἀτελεῖς. Τὰ ὠὰ μὲ διπλοῦν κροκὸν ἢ τὰ ἀκάθαρτα ἔξωθεν οὐδεμίαν ἔχουσι πιθανότητα καλῆς διατηρήσεως.

Μεταφορὰ ἰχθύων κατεψυγμένων. Ἰδρύθη πρό τινος ἐν Μασσαλίᾳ Ἑταιρία φέρουσα τὸ ὄνομα "Ἑταιρία τῆς Τριαίνης", καὶ σκοποῦσα τὴν εἰσαγωγὴν εἰς Γαλλίαν ἰχθύων κατεψυγμένων ἐξ Ἀμερικῆς. Ἡ ἑταιρία αὕτη κατεσκεύασεν ἐπὶ τούτῳ ἀτμόπλοιον καὶ ἰστιοφόρον πλοῖον. Τὸ ἀτμόπλοιον ἀφιχθὲν ἐσχάτως εἰς Μασσαλίαν ἐκόμισε 30 χιλ. χιλιογράμμων ἰχθύων ἐντελῶς κατεψυγμένων καὶ ἐν καταστάσει πάγων. Ἡ θερμοκρασία τῶν ἀποθηκῶν τοῦ πλοίου, ἐν αἷς τίθενται οἱ ἰχθῦς, διατηρεῖται διαρκῶς εἰς 17° ὑπὸ τὸ μηδενικὸν καὶ τοῦτο τῇ βοηθείᾳ μηχανῆς συστήματος Pictet παραγούσης τὴν ψύξιν διὰ τῆς ἐξατμίσεως τοῦ θειϊκοῦ ὀξέος. Οἱ ἰχθῦς εἶχον ἁλιευθῆ διὰ δικτύων εἰς διαφόρους θέσεις τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Ἀφικνουμένου τοῦ φορτίου εἰς Μασσαλίαν, μεταφέρεται τοῦτο ἐν νυκτί (πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ καύσωνος) ἐντὸς ὑπογείων, ἐχόντων τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν, ἣν ἔχουσιν αἱ ἐν τῷ πλοίῳ ἀποθῆκαι. Οἱ ἰχθῦς διατηροῦνται ἄριστα καὶ ἡ ὑγειονομικὴ ἐπιτροπὴ ἐξετάσασα αὐτοὺς εὗρε καταλληλοτάτους πρὸς βρῶσιν. Ἡ δοκιμή, ἡ γενομένη διὰ τοῦ ἰστιοφόρου πλοίου, ἀπέδειξεν ὅτι οἱ ἰχθῦς δύνανται νὰ διατηρηθῶσιν ἐπὶ 7 καὶ 8 μῆνας ἐν ψυχρᾷ ἀτμοσφαίρᾳ χωρὶς νὰ πάθωσι τὴν ἐλαχίστην ἀλλοίωσιν. Οἱ εἰς Μασσαλίαν εἰσαχθέντες ἰχθῦς ἦσαν τόσον καλοί, ὥστε ἐπωλήθησαν ἐπωφελῶς καὶ ἐν Παρισίοις καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ Ἑλβετίᾳ.

Πανάρχαιον παιγνίδιον. Ἐν Ἰαπωνίᾳ τὸ ἐθνικὸν παιγνίδιον εἶναι τὸ καλούμενον Γώ (εἶδος ζατρικίου), τὸ ὁποῖον ἔχει ἡλικίαν 3000 ἐτῶν. Ἀναφέρεται ὅτι τὸ παιγνίδιον τοῦτο ἐφευρέθη ἐν Κίνᾳ ἐν ἔτει 1770 πρὸ Χριστοῦ, καὶ ὅτι περὶ τὸ ἔτος 764 μετὰ Χριστὸν εἰσήχθη ἐν Ἰαπωνίᾳ. Περίεργον εἶναι ὅτι ἐπὶ χιλιετηρίδας παιζόμενον ἔμεινε μέχρις ἐσχάτων ἄγνωστον τοῖς Εὐρωπαίοις. Ἐν Ἰαπωνίᾳ ὅλαι αἱ ἀνώτεραι τῆς κοινωνίας τάξεις παίζουσιν αὐτό· εἶναι δὲ τοσοῦτον ἑλκυστικόν, ὥστε πολλάκις ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας κάθηνται οἱ παίζοντες χωρὶς νὰ ἐγκαταλίπωσι τὰς θέσεις των, περικυκλούμενοι ὑπὸ κύκλου θεατῶν. Ἐν ἔτει 1603 ἐσυστήθη ἐν Ἰαπωνίᾳ καὶ Ἀκαδημία τοῦ Γώ, ἔχουσα ἐμμίσθους καθηγητὰς τοῦ παιγνιδίου τούτου. Μὴ τὸ ζατρίκιον ἐν Εὐρώπῃ δὲν ἔχῃ τοὺς ὀπαδούς του καὶ τοὺς διδασκάλους του;

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 595.

Εἶμαι ἡ μεγάλη μήτηρ
Τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀλύμπου,
Ἐφ' ἁμάξης ἐστεμμένη
Διατρέχουσα τὴν σφαῖραν.
Ἂν ἑνὸς ἐκ τῶν γραμμάτων
Μεταβάλης μου τὴν θέσιν,
Τμῆμα γίνομαι τοῦ χρόνου
Ζωογόνον, ἀνθοφόρον,
Καὶ γλυκὺ καὶ μυροφόρον.

Χ. Ι. Σ. ἐν Πειραιεῖ.

Αἴνιγμα 596.

Παροξύτονον εἰμὶ
Νῆσος μικροσκοπική,
Ὅπου κεῖται τεθαμμένος
Ποιητὴς πεφημισμένος,
Καὶ ὀξύτονον δριμὺ
Ὅπλον ἐν χερσὶ κακούργου
Ἢ δολίου καὶ πανούργου,
Καὶ οὐσία φυσική.

Ν.

Αἴνιγμα 597.

Μὲ τὸ Ψ ἀπ' τὴν ἀλήθεια
πάντοτε κρυφὰ γορίζω.
Μὲ τὸ Ρ μεσ' τὰς κοιλάδας
θὰ μ' ἀκοῦς νὰ ψιθυρίζω.
Μὲ τὸ Γ δι' ἐμοῦ χορταίνεις
κι' ἂν πεινᾷς μὲ ἀναμένεις.
Μὲ τὸ Ν δι' ἐμοῦ, λύτα,
κι' ἄφωνος συνεννοεῖσαι.
Μὲ τὸ Π καὶ Ν δ' ἂν μ'ἔχῃς
καὶ τὴν λύσιν μου θὰ ἔχῃς.

Ἰωακείμ Χαραντιᾶς, ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Αἴνιγμα 598.

Τῆς φρίκης εἶμαι σύμβολον
καὶ γέννημα δαιμόνων·
Μὲ τρέμουσι καὶ οἱ λαοὶ
κι' οἱ κάτοχοι τῶν θρόνων·
Εὐκόλως ὅμως, λύτα μου,
ἀλλάσσει μου ἡ ὄψις,
Ἀρκεῖ ἁπλῶς τὴν κεφαλὴν
ἐντέχνως ν' ἀποκόψῃς,
Κ' ἐν ᾧ κι' αὐτὸν τὸν τολμηρὸν
ἡ θέα μου κλονεῖ,
Καθίσταμαι τερψίμβροτος
τῶν ὤτων ἡδονή.

Ν.

Αἴνιγμα 599.

Ἄνευ ἐμοῦ, ὦ ἄνθρωπε,
Ἀδύνατον νὰ ζήσῃς·
Θεὰ δὲ γίνομαι εὐθύς,
Ἂν μ' ἀναγραμματίσῃς.

Χ. Ι. Σ. ἐν Πειραιεῖ.

Πρόβλημα 600.

Κλέπτων τις μῆλα ἓν τινι κήπῳ ἐφοράθη ὑπὸ τριῶν φυλάκων διερχομένων ἐκεῖθεν· διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὅμως τοῦ σκοποῦ του ὑπεσχέθη αὐτοῖς, ὅτι τῷ μὲν πρώτῳ αὐτῶν θὰ ἔδιδε τὰ ἡμίση τῶν ὅσων ἤθελε κλέψει καὶ νὰ τῷ ἐπιστραφῇ δι' ἀμοιβὴν ἥμισυ μήλου· τῷ δὲ δευτέρῳ τὰ ἡμίση τοῦ ὑπολοίπου καὶ νὰ τῷ ἐπιστραφῇ ἥμισυ μήλου, καὶ τῷ τρίτῳ τὸ ἥμισυ τοῦ τελευταίου ὑπολοίπου καὶ νὰ τῷ ἐπιστραφῇ ἥμισυ μήλου. Ἀπαλλαγεὶς τῶν τριῶν φυλάκων ἔφερεν ἓν μῆλον. — Ζητεῖται πόσα μῆλα ἔκλεψε καὶ πόσα ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν φυλάκων ἔδωκεν. — Τῷ λύτῃ θ' ἀποσταλῇ τὸ ποσὸν τῶν μήλων, ἅτινα ἔλαβον οἱ φύλακες.

Ν. Δ. Ἀναγνώστου ἐν Θεσσαλονίκῃ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 592.

Βρυκόλαξ — Κόλαξ — Ῥόαξ — Βλάξ.

Αἰνίγματος 593.

Σπόρος — Πόρος — Ὄρος.

Αἰνίγματος 594.

Ἴον — ἴα — Ἰονία.

ΕΚΚΥΒΕΥΣΙΣ

ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΕΤΟΥΣ Ζ'.

Κέρδος α'.	ἀριθμὸς	525
- β'.	-	837
- γ'.	-	861
- δ'.	-	1075
- ε'.	-	1074
- στ'.	-	329
- ζ'.	-	834
- η'.	-	1434
- θ'.	-	935

Ἐν Λειψίᾳ κατὰ Ἰανουάριον 1888.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ.

Ἀρχιμ. Κωνστ. Καλοζώμης.
Εὐθ. Καββαθᾶς.
Κ. Παπασωτηρίου.
Ἀριστ. Θωμαΐδης (γραμματεύς).

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

Ἰ. Περβάνογλος.

Παρακαλοῦνται οἱ Κύριοι κάτοχοι τῶν κερδισάντων γραμματίων νὰ δηλώσωσι τοῦτο ἐγγράφως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ἑσπέρου, ὅπως ἀποσταλῶσιν αὐτοῖς τὰ κέρδη.

Σ. τ. Δ.

Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ
ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 41.

Τύποις· ΓΟΥΛ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν ΛΕΙΨΙΑι.

ΕΠΙ ΤΗι ΕΥΚΑΙΡΙΑι ΤΗΣ 40ΗΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΡΟΝΟΝ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΙΩΣΗΦ ΤΟΥ Α!

Περιέχουσα Λαχεῖον διαφόρων καλλιτεχνικῶν ἀντικειμένων.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΓΙΝΕΤΑΙ

ΕΝ

BIENNHι

ΑΠΟ

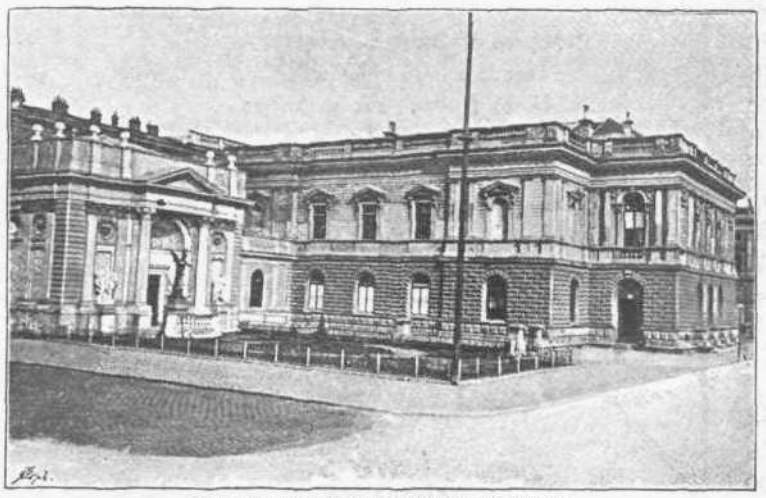

ΠΑΛΑΤΙΟΝ ΤΩΝ ΩΡΑΙΩΝ ΤΕΧΝΩΝ.

ΑΞΙΑΣ

Φιορινίων		Φράγκων
80.000	ἤτοι	160.000

Κέρδη	Φιορινίων	ἤτοι	Φράγκων
1 ἐκ	20.000	-	40.000
2 -	5.000	ἕκαστον	10.000
2 -	4.000	-	8.000
2 -	3.000	-	6.000
2 -	2.000	-	4.000
Διάφ.Κέρδ.	27.000	-	54.000
200 Μετάλλια χρυσᾶ			10 = 20
1000 -	ἀργυρᾶ		3 = 6

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΚΛΗΡΩΣΙΣ

ΤΗΝ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 1888

1 Γραμμάτιον τιμᾶται Μαρ. 1 ἤτοι Φρ. 1.25

10 Γραμμάτια τιμῶνται Μάρκα 8 ἤτοι Φρ. 10.—

ΠΡΩΤΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ ΜΕΧΡΙ 31. ΜΑΙΟΥ 1888.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΤΗΣ Α. ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΥΨΗΛΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ

ΑΡΧΙΔΟΥΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΥ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ.

Αἱ αἰτήσεις γραμματίων ἀπευθύνονται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ

„MONITEUR DE LA CHANCE UNIVERSELLE“ A VIENNE (AUTRICHE)

(Ἀποκλειστικὸς ἀντιπρόσωπος διὰ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἰδίως διὰ τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς.)

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ „Μυνήτωρος“ παραχωρεῖ ἐπωφελῆ προμήθειαν εἰς τοὺς μεταπωλητὰς γραμματίων.